

E Pol Ka Hor To Aktarang To Tittiegom Ngang lKorin

O Rhek Ruk Kam Keknen Mang E Pol Ka Hor To Aktarang To Tittiegom Ngang lKorin

Mnam o kolkhek ruk mkor e Pol, a rengmat to e Korin ta vle te, a rengmat ka pun to ta vle kun mnam a mmie ka mhe to e Akaia kun mnam a mhe to mkor o Grik. Va mnam o kolkhek ruk endruk lKorin ngma sovet orom o kerkeknen. E Pol en mruo lsir arhe to ta pakvom kam havae orom e Yesus karo rhek kun ma rengmat ka pun to e Korin he khover e Yesus ka ngaomevek langto ko tok.

Vanangko mnam o kolkhek ruk ko e Pol ta parem mar ko mKorin kam ngae kaeha mnam a mhe langto yok, o vnek ngata pis kim e Yesus ka ngaomevek to endo ko mKorin. Ko lKorin ngat mommen mar mruo he mrua kaser mar kam kle kut kaikkiem endruk ngama kerpatter mar mang E Nut. Va ngat kaennegiang akuruk yok kam vle kun pgegom mar orom ngaro kerkeknen ruk kam mo vret mar kat, nang ngat lo likim mar petgim mar e. Va ngam mur kael ngaornopeik mruo ruk ngam kor mnam mar mang e Yesus ko kim endruk o momngan. Va ngat gi kolaspa mang a keknen to kam gi vrong kaem o vothol ruk o mia ngata ktar nngiar orom mar ngang o kool va enangthe kam nngiar ngang E Nut orom mar. Va ngat kaelha kam kerpapat mang e Pol kat te, en nong a mi aposel kat e. Va lraip ngat gi mrua hover mar mruo kam gi kaur orom mar mruo tuk he

krere kuon malpgem o mia ko ngat kaum kam totu pum E Nut kat. Va ngat gi vrong kolaspa mang a ngaemik to kam mur el pat kim mar mruo mang e Yesus ka yor kat. Va lKorin ngat gi mrua hover mar mruo pum o nngiar ruk E Nunu A Totur tenik ngang ngar kat. Va ngta kerpapat kat mang kam kta hop petgim a nnak kat.

Ii, e Pol tkol a re mang ngar ko ngta vle tok, to karo papat ngat kervavle pum lKorin ngaro vnek ruk endruk to le kaittiegom ka hor ta ngang ngar kam rere lserppak kam psom mar va ksisrim ngaro papat orom karo rhek ruk endri.

E Pol Tkaen Ka Mamrung Ngang lKorin

¹ Vae, dok e Pol, a aposel to mkor e Yesus To E Nut Thim Orom Ka Msasaen, ko tvaeng dok he kmeng dok kam kol ka gu, kmikkiem gi enang ko E Nut mruo tmi kut svil te, dok kam kol ka gu tok. Va ngor nopia to e Sostenis endo nam kaum kaeha kar dok ta vle mo kmok kat.

² Ko kaittiegom kua hor ta ngang nguk ruk E Nut ka ngaomevek to orruk ko tok mnam a rengmat ka pun to e Korin. Her muk ruk arhe E Nut tmur el muk kam vle ngang En mruo, ko mut kor mnam muk mang e Yesus te, her en arhe Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen he kmokpom kar. Ii, va her muk ruk E Nut ther vaeng nguk kat kam kolkol ekam En he ka vle la mmok ko pum kalo keik mruo. Va ko kaittiegom kua hor ta ngang o vrong mia tgus kat, endruk ngat kor mnam mar mang Ngoldaip e Yesus Kristus ka munik mnam a mmie karo mheter tgus he kmokpom kar. Ii, endruk

arhe ngat mon en te, Ngoldaip to en, gi enang mor ko ngot mon en kat te, Ngoldaip to en tok kat.

³ Va kua ngarkie ngang Ngor Teit to E Nut va Ngoldaip to e Yesus Kristus te, min kam ring ya mang nguk, va min kmeharom mularo vurkul kmongeik kat.

E Pol Ta Kanprim E Nut Mang lKorin Va Kaengring lKorin Kat

⁴ Koma kanprim E Nut mang nguk tgus ekam ko En mruo ther ring ya mang nguk he orom e Yesus to E Nut Thim Orom Ka Msasaen. ⁵ Ii, koma kanprim E Nut mang nguk kat, ekam ko E Nunu A Totur ther mi en o vrong nngiar tgus ngang nguk her vgum e Yesus tok. He her gi ekam a papat to endo tuk, muma kaum ka vle kia vul orom o vrong nngiar tgus ruk tenik ngang nguk. Enang endo kam vle orom mularo papat ruk laol, va endo kam smia rere malpgem o mia kat. ⁶ Ii, muma vle kia vul orom E Nunu A Totur karo nngiar tgus ruk endruk tok, ekam ko kuaro rhek o minar ruk ko her havaeng nguk ormar mang Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen ngat her el rengmat kun mnam muk tesgun he. ⁷ He ekam ko E Nunu A Totur ther mi en o vrong nngiar tgus ngang nguk vgum e Yesus tok, va tete ho nong a vur nngiar tang hak ko tottek ekam E Nunu A Totur tngae tu kim muk hak. Ii, muta vle tok, he mum gia prias he ktoot kpaneng a kolkha to E Nut kam khenam Ngoldaip to e Yesus Kristus ma mmok mnam. ⁸ Va her E Nut to kat arhe, ther enserpagam muk kam kolkol ekam En tok, he ner kle kaenserpagam muk kam vle tok ge, kam ngae kais mnam a kolkha to

Ngoldaip to e Yesus Kristus na kat kaeknik mnam. He ekam tok, E Nut ner lo kais hak kam mon muk orom a kererken tang hak. ⁹ He E Nut to tvaeng nguk kam mokpom kar Khal e Yesus Kristus to Ngoldaip tok, En tlo is hak kam hortgem ka papat to endo e.

E Yesus Kakro Ngaomevek Ngak Kaum Mang A Pat Atgiang To Kmor Mnam Mar Mang E Yesus

¹⁰ Koornopeik ruk mut kor mnam muk mang e Yesus Kristus he kmokpom kar, ko kaurur kim muk orom Ngoldaip ka munik te, mguaka kta kaum mang a pat atgiang to kmor mnam muk mang e Yesus. He enangthe mup kaum mang a pat atgiang to kmor mnam muk mang e Yesus tok, va mguer lo kat kais kam kta mrua mommen muk mruo. Nang mguer kle kais kam kle mi ktua kaum ka vle orom a pat atgiang kmor mnam muk mang en tok kngae ka ngmeang hak, ko mgua kaum kael a pat to endo ktar ko pum mularo kerok kmor mnam muk mang e Yesus orom tok. ¹¹ Ii, koornopeik, ko kaurur kim muk tok ekam ko, ko her kol a re langto mang nguk ko mkor akuruk mnam e Kloe ka valngan te, o mokrur ngate ksei kun pgeom muk. ¹² Kuaro rhek ruk endruk ngta rere mang ti te, langto langto mnam muk nam kle ktua havae te, “Dok kom kaikkiem e Pol.” Va langto nam kle ktua havae te, “Dok kom kaikkiem e Apolos.” Va langto nam kle ktua havae kat ge te, “Dok kom kaikkiem e Sipas to e Pita.” Va langto nma havae te, “Dok kom kaikkiem e Kristus.”

¹³ Vanang muta pat nngia, e Kristus ta svil muk ruk kakro ngaomevek kam mrua mommen muk mruo enang tok? Te e Pol, endo ngta krong kvat

engnang a ho kngam a yoror mang nguk? Te a munik to e Pol endo ngat parrum muk orom? ¹⁴ Vanang kua kanprim E Nut ko klo parrum tang mnam muk ¹⁵ he nang nong tang mnam muk kam mon dok te, a munik to mkor dok, endo ngat parrum muk orom. Nok gi e Krispus kar e Gaius tuk, nok ko parrum ennginduk tuk. ¹⁶ (Pu lmien te, dok kat arhe ko parrum a valngan to mkor e Stepanas kat, vanangko kam kta parrum akor kat, klo is kam kta pat mang akor kat te, ko parrum mar.) ¹⁷ Ii, ko e Kristus tlo meng dok kam parrum o mia e. Nove, ther kle mi kut meng dok kam havae mang a knovvur. Ii, va tlo meng dok kmegom kua serppak mruo, dok kmegom kam smia rere ngang o mia kam reimsor mnam mar orom kuario papat ruk laol ko nguak havae orom a knovvur ormar kat e. Nove, matok ngua kle ka vraik orom o mia ngaro papat petgim o papat ruk mang e Yesus ka yor to engnang a ho, he koham a serppak to mkor ka yor tok.

E Yesus, En E Nut Ka Serppak To Kam Susulgim O Mia, Va En E Nut Ka Papat Msim To Tho Mi Kut Laut To Orom En Kat

¹⁸ Ii, kom lua rere orom o papat ruk laol tok, ekam ko o mia ruk ngara yor he lua kol a ktalhok to kam plong vle ko kim E Nut ngnik ngnik ngma vokom a papat to mang e Yesus ka yor to engnang a ho te, en nop a papat a laut e. Vanangko mor ruk E Nut ta susulgim mor, ngom kle va kvokom a papat to endo te, her E Nut ka serppak to kam susulgim mor orom arhe. ¹⁹ Ta vle tok, kmikkiem

enang ko ngat ittiegom E Nut karo rhek ko E Nut thavae te,

“O mia ruk orom ngaro papat ruk lvu laol, E Nut nera tver kmar orom kta papat mruo. Va nera reim lmoruo mnam mar orom ngaro papat lvu laol kat.”

²⁰ To o mia ruk ngaro papat lvu laol ngramriem he? Va o pattermia kmo pos ruk ngat vu kais kmo papat ngramriem he? Va endruk ngam smia mnor kam mokokhei kar o mia ruk mo mmie ngramriem he? Nove, ko E Nut ther tver kim o mia ruk endruk ngaro papat ruk lvu laol orom kta papat mruo to endo, he ka khenam ngaro papat ruk ngat ottek ekam o mia mo mmie te, mar ngaro papat ruk endruk nong o mi papat ruk lvu laol e.

²¹ Ii, ko E Nut tmi kut kaikkiem kta papat mruo to a laut mang o mia ruk endruk mo mmie te, mar kam mrua sasonka ekam ngartaro papat lvu laol ruk endruk, ko ngat ottek ekam mar mruo. Ii, tmi kut svil mar kam sasonka ekam ngartaro papat mruo ruk tok, he nang mar kam vraik petgim a papat to endo mang En mruo tok. He enang tok, E Nut ta tver kim ngaro papat lvu laol ruk endruk enang tok arhe. Vanang endruk ngat kor mnam mar mang e Yesus he kmokpom kar, E Nut tle ksirei kam susulgim mar vgum kta papat mruo to yok ge, endo o mia ruk mo mmie ngam kle kvokom te, en a papat to tlo vua laut tok e. Vanang her a papat to endo arhe koma havaeng o mia mang.

²² Ii, o mia ruk mo mmie ngat lo is kam kol a papat to endo mang E Nut vgum ngartaro papat mruo e. Ii, mu vokom na, o Yuda ngam smia ring te, mar kam mia vokom E Nut vgum o ngaelmir ruk

lserpgue. Vanang o vrong rhek ngam kle smia ring te, mar kam vokom E Nut vgum o papat ruk lvu laol. ²³ Vanangko mor ruk o aposel, ngoma havae orom E Nut ka papat langto gi, endo mang Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen te, her en arhe, endo o mia ngat krong orom o ot kvat engnang a ho kngam a yoror. He her a papat to endo msim arhe, yek o Yuda ngaro lpetuk ngta tok mang, va o vrong rhek ngma vokom te, en a papat to tlo vua laut kat e. ²⁴ Vanang o Yuda kar o vrong rhek ruk E Nut tkaum kvaeng ngar kmor mnam mar mang e Yesus, mar ngam kle ktua vokom Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen te, her E Nut ka serppak to kam susulgim o mia orom en arhe. Va ngma vokom a papat to mang en ko tyor mang ngar kmeharom tok kat te, her a papat to tvu laut to kat arhe. ²⁵ Ii, ngma vokom e Yesus tok, ekam ko a papat to mang e Yesus ko tyor, endo o mia ruk ngaro papat ruk lvu laol ngma vokom te, en a papat to tlo vua laut, ta kle mi ktua vle te, a papat to tho vu laut hak arhe, endo tkir kim o vrong papat ruk laol tgus mo mmie. Ii, va a papat to endo ko o mia ngma vokom kat te, en nong a serppak tang hak kun mnam, her a papat msim to arhe, ta kle mi ktua vle kat te, tho mi kut serppak hak he kir kim o vrong mia ngaro gi vrong serppak tgus hak.

²⁶ Koornopeik, mgua sim mrua pat mang nguk mruo na te, muta vle nngia nngia tesgun ko E Nut tlo vaeng nguk kmor mnam muk mang En vop. Ko tesgun nong kavurgem mnam muk muma vle orom o papat ruk lvu laol, endruk ngat ottek ekam o vrong mia mo mmie e. Va tesgun kat nong kavurgem mnam muk o mia ngma nho orom

muk kat e. Va nong kavurgem mnam muk kat, muornek ngat lo lol muk mang muortek ruk o taven kat e. ²⁷ Nove, muk ruk o mia ngama vokom muk tete te, mum kaikkiem a papat to tlo vua laut, her muk ruk arhe E Nut ther mur re pum muk. He enang tok, E Nut tngam a leep kuon mang endruk ngam mrua vokom mar mruo te, ngaro papat lvu laol ko ta tver kim ngaro papat lvu laol ruk endruk orom ka papat to tvua laut, endo mum kaikkiem tok. O mia ngam si vokom muk te, mum kaikkiem a papat to tlo vua serppak kat, vanangko E Nut ta kle her mi kut mur re pum muk tok kat ge, he nang En kam kle kngam a leep kuon mang endruk ngam mrua vokom mar mruo te, her mar ruk arhe, ngat ngae ho ksovet kam serppak. ²⁸ Ii, E Nut teharom ti te, kelenar ruk mo mmie o mia ngam lua nho orom mar, nang kle ka kpiem mar, endruk nong ngaro mnok ngang ngar, her mar ruk arhe E Nut ther mi kut re pmar, En kam mi ktua tver kim o serppak ruk mkor endruk ngaro mnok vgum mar tok. ²⁹ He enang tok, E Nut ther kaum ka tver kim o mia tgus ngaro serppak tok arhe, mar kam lo kat kais kam kta mrua hover mar mruo ko pum kalo keik he. ³⁰ Ii, her gi vgum E Nut tuk to arhe, mut kor mnam muk mang e Yesus To E Nut Thim Orom Ka Msasaen he kmokpom kar. Ko her endo mor ngoma vokom en te, endo tpiis te, a papat to tho vu laut hak to arhe. Ko E Nut tmeng en ngte mmie kam yor mang ngor. Va her endo orom karo keknen ruk ngat ho mi ktua mmok hak ko pum E Nut kalo keik kat. Va her endo kat arhe E Nut nma vokom mor orom en tok. He enang tok, E Nut tle klol mor kam vle la mmok ngang En mruo, ko tel

ekam mor orom e Yesus ka yor to endo. ³¹ He ekam tok, o mia tgus ngak kaikkiem E Nut karo rhek ruk ngat ittiegom mar te, “A mhel to na mrua hover en mruo, va en he, na mrua hover en mruo mang o gi vrong reha ruk Ngoldaip tuk teharom mar kun mnam en.”

2

E Pol Ta Havaeng lKorin Orom A Papat To Tvu Laut, Endo Mang E Yesus Ka Yor

¹ Koornopeik, tie ko ko pis ngok kmuk he khavaeng nguk mang a ngaeha to E Nut teharom, kom lo kaegom kua serppak mruo kam sim kaelel mo kim kuario papat he sim ktua patter o rhek. Va kom lo kaegom kua serppak mruo kat kam smia rere kar muk orom o papat ruk lvu laol, endruk ngat ottek ekam o mia ruk mo mmie he kir kim mutakor kat e. ² Nove, ko ko her ktar el kuario papat kun mnam dok te, dok kam vle ko kmuk gi enang a mhel to o papat ngma tu kim en. Gi a papat to atgiang, endo mang e Yesus Kristus ka yor tuk, ko o mia ngat krong En orom o ot kvat engnang a ho, kom gia hover a papat to endo tuk ngang nguk. ³ Ii, va dok, mnam o kolkhek ruk koma vle ko kmuk orom a papat to endo, va kua vok tlo vua serppak e. Nove, va koma kokkol kam rere he ka khi kim muk kat. ⁴ Ii, a papat to endo mang e Yesus ka yor ko kom hera havaeng nguk orom, o mia ngam lua vokom te, a papat to endo tvu laut e. Va kom lua vanker kuario rhek kmegom kam rere mnam muk orom o papat ruk lvu laol ko ngat ottek ekam o mia ruk mo mmie kat e. Nove, parem ko E Nunu A Totur nam kle va

ka khenam ka serppak mruo ma mmok ko vgum dok. ⁵ He teharom tok, he nang muk kam sir kuon malpgem ka serppak mruo to endo kmor mnam muk mang E Nut, nang nong kuon malpgem kuario papat mruo ruk lvu laol, endruk ngat ottek ekam o vrong mia ruk mo mmie.

O Papat Lvu Laol Ruk Ngam Kottek Ekam E Nunu A Totur

⁶ Pu lmien te, o mia akuruk ngam lua vokom a papat to mang e Yesus ka yor te, a papat to tvu laut, vanangko o mia akuruk yok, endruk ngaro papat ruk mang E Nut ngat tettek, mar ngam kle va kvokom a papat to endo te, a her mi papat to tho vu laut hak to arhe. Vanang kom lua havaeng ngar orom o rhek ruk lvu laol, endruk ngat ottek ekam o vrong mia ruk mo mmie e. Va kom lua havaeng ngar orom o rhek ruk ngat ottek ekam o taven ngaro serppak ruk ngar mia nop kat e. ⁷ Parem ko, kom kle va khavaeng o mia mang a papat to tho vu laut hak, endo E Nut nam lua paam rela mang tennik kam ngae kais mang tete. Ii, her a papat to tho vu laut arhe koma polger o rhek mang tete, endo te, tennik E Nut ta ktar mi kut el mor kam susulгим mor orom. Ii, E Nut tmur el mor tok, ktar mang ko tlo kueng a mmie ta vop. ⁸ Ii, vanang o taven tgus ruk mo mmie ngat lua mmok mang a papat to tho vu laut hak to endo e. Ko enangthe ngpa mmok mang, va ngap lo is kam krong Ngoldaip orom o ot kvat engnang a ho, ko her endo arhe tkais kam susulгим mar. ⁹ Pu lmien tok, vanangko kua havaeng nguk orom a papat to

tho vu laut to endo ge, kmikkiem enang ko ngat ittiegom E Nut karo rhek ruk mang tok kat te,

“E Nut karo reha ruk kam ring ya mang endruk ngam kaelongtok mang En, tennik E Nut ta ktar el karo papat kmeharom mar ngang ngar. Ii, ther mur el mar kam ring ya mang ngar ormar tok, va ho nong a mhel tang hak to tvokom ngaro miel vop. Va nong a mhel tang kat to tlo ngan o rhek mang ngar vop kat e. Va nong a pat tang hak kat to thop vop kun mnam a mhel karo papat mang ngar kat e.”

¹⁰ Pu lmien tok, vanangko, her mor ri arhe E Nut ther khenam mar ma mmok ngang ngor tete he, her vgum E Nunu A Totur orom a papat to tvu laut.

Ko her E Nunu A Totur arhe, nma nho mnam E Nut. Si E Nut karo papat ruk lvu laol kat, va E Nunu A Totur nma nho mnam mar kat ge.

¹¹ Ii, E Nunu A Totur ta mnor mang E Nut karo papat ruk lvu laol tok, gi enang a mhel ta mnor mang karo mur papat mruo, ko ka gi mur nunu mruo tuk to tis kam mnor mang ngar ko nma vle kun mnam en. Va gi enang tok kat, nong a mhel tang kat to tis kam mnor mang E Nut karo papat kat e. Gi E Nunu A Totur tuk to tottek ekam E Nut to tis kam mnor mang ngar. ¹² He mor ruk ngot kor mnam mor mang e Yesus he kmokpom kar tete, her mor ri arhe, ngot her kol E Nunu A Totur msim, Endo tottek ekam E Nut. Va ngot mi kut kol en kam mnor mang karo reha ruk E Nut tring ya mang ngor orom mar kat. Nang ngot lol o gi vrong nunu ruk ngat ottek mnam a mmie ta e. ¹³ Ii, her E Nut karo reha ruk tring ya mang

ngor ormar ruk arhe koma havaeng o mia mang ngar orom o papat ruk E Nunu A Totur nma patter dok ormar ha. Nang kom lua havaeng o mia orom o papat lvu laol ruk ko lol vgum o gi vrong mia mo mmie ko ngma patter dok ormar e. Nove, ko koma havae mang o papat ruk ngat ottek ekam E Nunu A Totur msim orom kuaro rhek ruk E Nunu A Totur nam mur kaenik kun mnam dok tok. ¹⁴ Vanang a mhel ko en agitgiang ko E Nunu A Totur tlo el rengmat kun mnam vop, en nam lua svil kam lol o rhek vgum E Nunu A Totur to E Nut tmeng e. Nam lua svil kam lol tok, ekam ko nma vokom mar te, mar nop o mi papat ruk lvu laol e. He ekam tok, a mhel to endo ko en a mhel ko en agitgiang tlo is hak kam kol a mmok mang ngar kat e, her sim kut ekam ko E Nunu A Totur tlo el rengmat kun mnam en vop, en kmel a mhel to endo ma hor mang ngar. ¹⁵ Vanangko a mhel to E Nunu A Totur tel rengmat kun mnam, her a mhel to endo ta mmok mang ngar arhe he kais kmel o mia akuruk ma hor mang ngar kat. Vanangko nong a mhel ko en agitgiang ko yok ko E Nunu A Totur tlo el rengmat kun mnam en vop, en tlo is kam mmok mang ngar he le kael a mhel langto yok ma hor mang ngar e. Ii, a mhel to E Nunu A Totur tlo el rengmat kun mnam en vop, a mhel to endo ta vle gi enang a mhel to ngat ittiegom E Nut karo rhek mang te,

¹⁶ “Erieto ko en agitgiang tuk tkais kam mi ktua mnor mang Ngoldaip karo papat, he en kam mi kut kais kam patter En ormar?”

Vanangko mor ruk ngot kor mnam mor mang e Yesus he kmokpom kar, her mor ri arhe ngoma kolkol ekam e Kristus karo mur papat mruo he.

3

*E Pol Ta Tver Kim lKorin Nga Papat To Kam
Hover O Mia Akuruk Ngaro Mnok Nang Ka Grung
Orom Akuruk*

¹ Koornopeik, tie ko ko pis ko kmuk ko her lo is hak kam rere kar muk enangthe mularo papat ruk kmor mnam muk mang e Kristus ngat her tettek he, enangthe ngat ottek ekam E Nunu A Totur. Nove, ko her gi rere kar muk enangthe muk o gi gunsvel vop orom mularo papat ruk ko ngat ottek ekam o mia ruk mo mmie. ² Ii, he ekam tok, ko her patter muk orom o papat ruk gi kero mi laol hak mang E Nut. Nang klo patter muk orom o rhek ruk ngta vnek e. Mare, ko mum mia vle enang o gi gunsvel ruk ngam gia mem vop, nang mum lua vle enang endruk laol ko ngam kaem o ol ruk lserpgue e. Lmien, va tete kat, mut ngae lo is kam mur kaemik vop ge. ³ Ko mularo papat ngama vle mang o keknen ruk ngam kottek mnam a mmie. Ko mularo keknen ruk kam mo esik mo nguk mruo, va kam mokrur mo nguk mruo ngat mia khenam muk mruo ma mmok te, mum gi kaikkiem o kerkeknen ruk ngam kottek mnam a mmie ta. Mare, mum gia kolkol ekam o gi vrong mia ruk mnam a mmie orom mularo kerkeknen ruk endruk tok. ⁴ Ii, ko ekam ko muma mokrur mo nguk kam havae te, “Dok kom kaikkiem e Pol,” va langto nam kle ktua havae te, “Dok kom kaikkiem e Apolos,” va mum mrua khenam muk mruo ma mmok gi enang tok arhe te, mum gia kolkol ekam o gi vrong mia ruk mnam a mmie orom a kerkeknen to tok.

⁵ Vanang e Apolos kar e Pol, min alo ni mhel ruk e? Min, alo gi mhel ruk ngint gia vle te, E Nut kalo kalyie ruk ngint gi kaeha ngang nguk, gi enang ko Ngoldaip tmur kut en o reha ngang karo mia mruo kam kut kaeha orom mar tok. Va mut kor mnam muk mang e Yesus he kmokpom kar vgum ngina ngaeha to endo ngang nguk tok arhe. ⁶ Ii, dok kua ngaeha ta vle te, kom gia ngamngam o rhek ruk mang E Nut kun mnam muk ruk E Nut ka loot he ka vle gi enang a mhel to ta ngamngam a ho ka khek ko ma loot tok kat. Va e Apolos en ka ngaeha te ktua vle ge te, en kmenserpagam kuario rhek ruk endruk ngang nguk, he ka vle enang a kus to nam kaerik vgum a loot. Vanang her E Nut mruo to arhe, endo nma pavloum o mia ngaro papat ruk kmor mnam mar mang e Yesus, mar kam lalaut. ⁷ He ekam tok, a mhel to tgia vle enang endo nma ngamngam a ho ka khek, i o endo tgia vle enang a kus to nam kaerik vgum a loot, min tgus ngint gia kaum kam vle te, nginalo ngaeha ngint lo vua laut e. Gi E Nut atgiang tuk to tvu laut, ko her En arhe, Endo nam kaeharom o mia tgus orom ka ngaeha, mar kam lalaut. ⁸ Ko a mhel to nma ngamngam a ho ka khek kar endo ta vle enang a kus to nam kaerik vgum a loot min tgus nginma kaum mang a pat atgiang, endo kmeha ngang E Nut. He langto langto mnam min nera kol a keik kmis mang kta ngaeha mruo msim. ⁹ Ii, dok kre Apolos mota ktua vle tok arhe, ekam ko muo E Nut gi kalo kalyie ruk mom kaum kaeha ngang En tok. Va muk, muta vle enang E Nut ka loot va ka rek to orom muk, endo mot kaum kaeha ngang En mnam.

¹⁰ Ii, E Nut tring ya mang dok he en a nngiar

langto ngang dok, he kom kaeha orom a nngiar to endo kam sim ktua patter muk orom a papat to tho vu laut hak. Ii, he enang tok, muk muta vle enang a rek to ko elha pum kam sim ktua ngam ka pun ku, ko ko her patter muk orom a papat to tvu laut mang e Yesus ka yor tok. He a rek to endo orom muk tgia vle lserppak kngae gia ringring hak kuon malpgem o rhek ruk endruk ko ko sim kut papuntom mar kam patter muk ormar hak. Dok kua vle tok, nang langto yok nam kaenserpagam kuaro rhek ko tsim kaeha kuon malpgem kua ngaeha to kua ktar orom he. He langto langto mnam muk na smia ngangam kim en mruo na, kam sim kaeha kngae kam ngam a rek to orom muk tok kat. ¹¹ Ko nong a mhel tang hak to tis kam kta ngam a rek to orom muk ka pun langto yok kuon malpgem ka pun msim to e Yesus Kristus, endo ko her ktar ngam ku he. ¹²⁻¹³ Tlo is e, vanangko enangthe a mhel tang na ngam a rek to ormuk kuon malpgem a rek ka pun to e Yesus tok, he na ngam orom o papat ruk nga lo is kam loloong, va E Nut nera khenam o papat ruk endruk ma mmok te, ngata serppak enang a kre to a gol, a silva, va o krek akuruk ko ngaro kerok ngta grap, ko mar ngam lua marer kam loloong kat e. Vanangko enangthe a mhel tang nak kle kngam a rek to ormuk kuon malpgem a rek ka pun to tok, he nak ngam orom o papat ruk ngar mia loloong, va E Nut nera khenam o papat ruk endruk ma mmok tok kat te, o papat ruk endruk ngata vle enang o hi, o mguit, va o marvip ruk ngam lua hus kam loloong. Ii, E Nut nera khenam o papat tgus ma mmok tok, kun mnam a kolkha to

a kser kim. Ko mnam a kolkha to endo E Nut ner ngampaei pum a mhel langto langto karo papat tgus ruk nam kaeha ormar kam ngam a rek to endo ormar kmegom mar kam mnor mang ngar te, endrim mnam mar ngara loloong va endrim ngat lo is kam loloong. Nera khenam mar tgus ma mmok gi enang tok arhe. ¹⁴He ekam tok, enangthe a paei na lua rum kim karo papat ruk endruk tgus ngat kaeha ormar kam ngam a rek to endo ormar enang tok, va a mhel to endo nera kol kta keik mruo ko mkor E Nut. ¹⁵Vanangko enangthe a paei na rum kim karo papat ruk endruk, va a mhel to endo nera mot vgum a keik to endo. E Nut nera sulgim en ge, vanangko nera sulgim en pum a paei to endo tok, ko nak viging kmottek mnam.

¹⁶Nok, mut lua mnor gi te, muk mruo mut kaum ka vle te, E Nut ka rek to a totur, he E Nunu A Totur tel rengmat kun mnam muk gi? ¹⁷He enangthe a mhel tang nap kering E Nut ka rek to a totur, va E Nut nera kering a mhel to endo enang tok kat. Ii, E Nut nera kering a mhel to endo, ekam ko E Nut ther el a totu mang ka rek to a totur he. He her E Nut ka rek to a totur orom muk ruk E Nut ka ngaomevek arhe, endo kua rere mang.

¹⁸He ekam tok, mguak or kam mrua kauyang nguk mruo. Ko enangthe a mhel tang npa vokom en mruo te, karo papat lvu laol kmikkiem o mia ruk mo mmie ngaro papat, va a mhel to endo na kle mrua krus orom en mruo kam kol a papat to o mia ngam lua vokom te, a papat to tlo vua laut e. Na mur el en mruo enang tok te, en a mhel to nong karo papat ngang lvu laol hak, yek endo yek E Nut ner kle kvokom en te, karo papat lvu laol

ekam tok. ¹⁹ Ko o papat ruk o mia mo mmie ngma vokom mar te, mar o papat lvu laol hak, E Nut nam kle va kvokom mar te, mar nop o papat lvu laol e. E Nut nma vle tok, kmikkiem karo rhek mruo ruk ngat ittiegom mar te,

“Endruk ngam mrua vokom mar mruo te, ngaro papat lvu laol, va E Nut nma pis pangnaom mar kam kser ngaro papat lvu laol ruk ngat re kam kauyang o mia orom mar.”

²⁰ Va ngat ittiegom E Nut karo rhek ruk yok mang a papat to endo tok kat te,

“Endruk ngam mrua vokom mar mruo te, ngaro papat lvu laol, va Ngoldaip ta mnor mang ngar te, ngam gi mur kaim mar mruo pum ngaro mur papat mruo ruk endruk.”

²¹ He ekam tok, mguak or kam kta hover a mhel tang kir kim kaela e, ekam ko mut gi vle o gi mo iser, orom o vrong nngiar tgus ruk E Nunu A Totur ther enik ngang nguk he. ²² Ii, si e Pol, e Apolos, e Sipas to e Pita, a mmie tgus, a venloot to tete, a venloot to ngnik ngnik, va si kam ktal ka vle, i o kam yor, va mut gi vle o mo iser e, ekam ko E Nunu A Totur ther en o vrong nngiar tgus ngang nguk he. ²³ He muk kat, mut mi kut vle ngang e Kristus, va e Kristus tmi kut vle ngang E Nut tok kat.

4

O Aposel Ngam Kaeha Ngang E Kristus

¹ He ekam tok, o mia ngak vokong ngor ruk o aposel te, mor e Kristus karo gi ngnes e, endruk E Nut tel o papat ruk tlo paam rela mang ngar tennik kam ngae kais mang tete ko maktiegom

mor, he nang mor kam le kngae kaeha ngang En kam polgerik ngang o mia. ² To mu vokom na, o mia ruk ngarlenar nga re kmel a ngaeha tang ko maktiegom mar, ngarlenar ngam kaikkiem ngarta keknen mruo to kam ktar ka nho kun mnam o mia ruk endruk ngaro keknen na, mar khenam mar mruo ma mmok nngia nngia. Yek, ngarlenar ngar kais kam mnor mang ngar te, ngat mi kut kais mang kam kol a ngaeha to endo o nop. ³ Ngama nho kun mnam o mia tok, vanangko dok, kom lo vua papat e te, muk, i o endruk ngma momngan kar o mia kam nho kun mnam dok tok te, ko kais, i o klo kais kam kol a ngaeha to E Nut tel maktiegom dok. Va lmien mang dok kat te, dok mruo kom lo mrua nho kun mnam dok tok kat e. ⁴ Ii, ko kun mnam dok kua vrek tgia mrer e. Pu lmien te, kua vrek tgia mrer kun mnam dok, vanangko gi tok tua khenam dok ma mmok te, kua vrek ta mmok e. Nove, ko gi E Nut tuk to nak kommen dok, kam mon dok tok. ⁵ He ekam tok, mguak or kam tutut kam nho kun mnam dok kam mon dok orom o kerkeknen, ktar mang a kolkha to E Nut tmur el ngang Ngoldaip kam pis mnam. Mguak or tok, nang kle kpaneng a kolkha to endo na. Ko mnam a kolkha to endo, her E Nut mruo arhe to nera khenam o mia ngaro kerkeknen tgus ma mmok, endruk ngata tvok ko ma slommok. Va o mia tgus ngaro papat ruk kun mnam mar, endruk ngma ktong ngar, E Nut nera khenam mar ma mmok tok kat, endruk ngta ya va endruk ngat kernonho kat. He mnam a kolkha to endo msim E Nut ner kaen a mhel langto langto ka keik ngang kmikkiem kta ngorsang mruo tok.

⁶ Kuaro rhek ruk ko gi gun ittiegom mar kun mnam kua hor ta, ko her gun ittiegom mar mang dok kre Apolos kam keknen ngang nguk ormar, he nang muk kam kol a re langto ka pun vgum muo, ko a re to endo ta vle ti te, “Mguak or kam per orom muk mruo he khover muk mruo kir kim E Nut karo rhek ruk ngat ittiegom mar.” Ii, kua keknen ngang nguk orom a re to endo tok, he nang muk kam vokom a re to endo orom muo. He enangthe mgua vokom a re to endo orom muo tok, va mguer lo kat kais kam mrua mommen muk mruo kam vle o valngneik ngarlavurgem gi enang ko muma per orom langto langto mnam mor ruk o aposel he khover kir kim klenar akuruk, nang kle ktua grung orom akuruk. ⁷ Ii, ko anito kun mnam muk teharom muk, he mut laut kir kim mulenar? Va o ni nngiar ruk kat mut lo lol ko mkor E Nut? Va ekam ko mut her lol o nngiar tgus ko mkor E Nut tok, va kman ko mum mrua hover muk mruo pum mar, enangthe mut lol ekam mula serppak mruo, nang nong ekam E Nut?

⁸ Muk mum mrua prom muk mruo he kpat mang nguk mruo te, mut her ngae ho is hak he, orom E Nut karo nngiar ruk endruk tgus muta svil mang ngar. Va muma pat mang nguk mruo kat te, mut ngae he ho ngae gia vle kia vul orom o vrong papat tgus ruk lvu laol mang E Nut kat ngola? Ii, va muma pat mang nguk mruo kat te, mut her ngae he her lol o ngaekmol ruk mkor o taven kat he ngola? Ii, muma pat tok to kle kpat kat te, her gi muk mruo tuk ruk mut her mur eharom muk tok, nang nong mor ruk o aposel ruk ngot rere mnam muk orom o rhek ruk mang e Yesus

he kpavloum muk ormar kat e, ngola? Mum si pat tok, vanangko mularo papat ngat lua mien e. Nove, vanangko kom kle va ho mi ktua svil hak te, Imien mang nguk te, mut mia kol a ngaekam to mkor o taven msim, he nang muk kmis yek kam kaum kar mor kam kaum ktuur mnam a ngaekam to mkor o taven. ⁹ Ii, muma pat tok, ko kun mnam dok koma pat te, muk muma vokom mor ruk o aposel te, E Nut ther mur el mor o aposel knaek hak mang o mia tgus, enang o mia ruk ngat monik kim a yor ngang ngar he, he ka ktong ngar kngorom mar ngok mnam a vle to ngma khanier mnam, mar kam ngae kyor ko tok, ko pum o mia ngaro kerok. Ii, ngom gia vle ma mmok ko pum o mia ngaro kerok va ko pum o engyel ngaro kerok kat, mar tgus kam vokom mor tok. Si o tgoluk tgus ruk E Nut tkueng ngar, va muma pat mang ngar te, ngota vle ma mmok ko kim mar enang tok kat. ¹⁰ Ko muk muma kekhet mor kam re te, nong o papat akor ko lvu laol kun mnam mor ko ngot havaeng nguk orom a re to mang e Kristus ka yor. Vanang mum kle mrua per orom muk mruo kat te, her muk ruk mut tettek arhe, orom mularo papat ruk mang e Kristus. Ii, va muma kekhet mor he kre kat te, nop o serppak akor kun mnam mor kat e, nang kle mrua per orom muk mruo te, her muk ruk mut vu serppak arhe. Ii, va mum vua kekhet mor he kre kat te, o mia nga lua nho orom mor, nang kle mrua per orom muk mruo te, her muk ruk arhe, endruk o mia ngaka nho orom muk. ¹¹ Ii, mum vua kekhet mor ruk o aposel tok, ekam ko tennik kam ngae kais mang tete, ngoma vle enang kelenar ruk o ol va o itok ngama tu kmor.

Ii, va ngom lo kaegenkar o it ruk lyar va ngoma kerkolkol vgum o nganngannes ruk laol hak kat, endruk o mia ngma koskalil ormor ormar. Va nop o rektor ngang ngor kmonit kun mnam mar kat e. ¹² Ngoma prongyek ka psek kam mrua khenam nguaro mur singni mruo orom nguaro reha. Va o mia ngama re orom mor kam kering ngor, vanang mor ngom kle va koripang ngar kam ngamyammok mang ngar. Va ngma kol a regesal mang ngor, nang mor ngom kle va kmatnge vgum o vnek ruk ngat enik ngang ngor kat. ¹³ Ii, va o mia ngma kerrereng ngor kam kering nguaro mnok, nang mor ngom kle gia vle kim mar orom a keknen to a sim re pum mar kmoripang ngar tok. Ii, tiok mnam a kolkha to ngot gun kol ngua ngaeha to kam vle te, o aposel, kam ngae kais mang tete, o mia ngma kpiem mor tok, ekam ko ngma kekhet mor he kre te, mor ngoma vle te, a mmie to enda ngaro ngmiruk ruk o mgur.

¹⁴ Klo kaittiegom kuaro rhek ri kam ngam a leep kuon mang nguk e. Nove, ko kle kaittiegom mar kmengorang nguk orom mar ha, ko koma vokom muk te, koles ruk kom kaelongtok mang nguk. ¹⁵ Ii, pu lmien te, mularo mia ngarlavurgem ngarlavurgem, endruk ngama nho mang nguk pum mularo papat ruk kmor mnam muk mang e Kristus, vanangko tua vle tok kat e, mang muortek. Nove, nong muortek ngarlavurgem tok e, ko her gi dok atgiang tuk to mu teit to dok, ekam ko ko pakvom kam patter muk mang a knovvur he, he mut kor mnam muk mang e Yesus he kmokpom kar vgum kuaro rhek ruk endruk mang tok. ¹⁶ He ekam tok, ko kaurur kim muk

te, mguak kolkol ekam dok. ¹⁷ He her gi vgum a papat to endo msim arhe, yek kua re kam meng e Timoti ngok kmuk. Kua kvam e Timoti to kom kaelongtok mang te, ko hal msim he. Va en nam lo korim Ngoldaip karo reha kat e. Kua re kam meng en ngok kmuk, en kmel pat kim muk mang kuario keknen ko dok koma kolkol ekam e Yesus To E Nut Thim Orom Ka Msasaen, endo kom kor mnam dok mang he kmokpom kar. Ii, kuario keknen ruk endruk ngam kaikkiem kuario rhek ruk koma patter E Nut kakro ngaomevek tgus ormar kun mnam o mhetor tgus.

¹⁸ O mia akuruk mnam muk ngama per orom mar mruo he mrua hover mar mruo ko ngma pat re te, ngor lo kta pis ngok kmuk e. ¹⁹ Vanangko enangthe Ngoldaip naka svil, va ngor kaol kpis ngok kmuk, gi vur koknaik. Yek endo yek, ngor kais kam mnor mang o mia ruk endruk ko ngam mrua per orom mar mruo nngia nngia orom ngaro ni rhek ruk ngma hover mar mruo ormar. Vanangko klua svil kam gi mnor mang ngaro gi rhek tuk e. Nove, kua svil kam mnor mang ngaro serppak kat, ²⁰ ekam ko endruk E Nut ka tavgo nama vle kuo mang ngar ngam lua vle pum o gi rhek e. Nove, ngma vle pum E Nut ka serppak mruo. ²¹ Mu havaeng dok na! Muta svil dok kam pis ngok kmuk orom a khap, i o muta svil dok kam pis ngok kmuk orom a keknen to a sim re, endo tottek ekam E Nunu A Totur kam khenam ngang nguk te, kom kaelongtok mang nguk?

5

E Yesus Ka Ngaomevek To Ko mKorin Ngak

Likim Endruk Ngma Mo Vret Mar Petgim Mar

¹ Kho mi kut senkrip hak ko a re langto ta plok ma mmok mang nguk te, a kerkeknen to kam mo vret muk tpis kun pgegom muk he, ko a ngokol langto tmur vaeng knan langto. Vanang a kerkeknen ka mten to endo, si o vrong rhek va ngam lo kaeharom tok e. ² He muk va, mute ksei kam mrua hover muk mruo pum a kerkeknen to endo gi! Te mut lo kais gi kam mrua mrung nguk pum a mhel to endo? Mup kle va mrua koon pum muk mruo pum a kerkeknen to endo kun pgegom muk ruk e Yesus ka ngaomevek to le klikim en petgim muk ha! ³ Ii, mup eharom tok, ekam ko, dok kom lo si vle ko kmuk kam sir ko pum mularo kerok, vanangko mut vokom kua serppak ge orom kua papat to nma kolkol muk mekam mekam. He enang tok, ko her monik kim a kerkeknen to endo ngang a mhel to teharom he, her gi enangthe kop mia sir ko tok pum mularo kerok lsir. ⁴⁻⁵ He enang tok, mnam a kolkha to mguak kaum kam totu pum Ngoldaip e Yesus, va mut vokom kua serppak orom kua papat to nma kolkol muk mekam mekam va mguak likim a mhel to endo orom Ngoldaip e Yesus ka serppak to nma vle kun mnam muk petgim muk, kmel a mhel to endo ko maktiegom e Seten. Mguak kaeharom tok, he nang e Seten kam rum kim ka vok kakro svil ruk ngam kaenen en kmeharom o kerkeknen, nang E Nut kam le kvaeng ka nunu kam sulgim mnam a kolkha to Ngoldaip na kat kaeknik kpis mnam.

⁶ Tho mi kut kernonho hak, muk kam mrua hover muk mruo pum a kerkeknen to endo tok.

Nok mut lua mnor gi mang ke ngaor to ke sie to nma viging a bret ka mit tgus ko nma hibul he klaut vgum? ⁷ He ekam tok, mguak pet ke ngaor ke sie to endo, endo orom a kerkeknen to endo, he nang muk kam le kpis enang a bret to a gunngar, endo nop ke ngaor ke sie to endo ta vle kun mnam. Ko E Nut nam her gia vokom muk gi enang tok arhe. Ii, E Nut nma vokom muk tok vgum e Kristus, ko tpet mularo kerkeknen kuon mang nguk orom ka vok mruo to ta vle enang a sipsip to a sital, endo o Yuda ngam kaim kam mrua pet ngaro kerkeknen kuon mang ngar mruo orom tok kat. Ii, o Yuda ngam kaeharom tok, ko ngam kaem a pnes to ngma mon te, A Pnes To A Engyel Ngat Varpaam O Yuda Ngaro Molpou. ⁸ He ekam tok, mguaka vle enangthe mum kaem a pnes to endo mo kolkhek tgus orom a bret to nong ke ngaor kun mnam hak, a bret to orom mularo keknen ruk o minar ko mguak or kam pe gi kaeharom mar. Nang mguak or kmem a pnes to endo orom a bret to ke ngaor to ke sie ta viging, endo orom mularo kerkeknen ruk ngat ho mi kut kernonho hak, endruk kam kering o mia orom o resik. Ko a ngaor to endo, ta vle mang mularo ngorsang ruk tesgun he.

⁹ Tesgun ko her ittiegom kua hor langto ngang nguk ruk mut kor mnam muk mang e Yesus he kmokpom kar, mang o mia ruk kun mnam muk ko ngma mo vret mar. Ko her havaeng nguk mang ngar te, mguak or kam kambisam mar. ¹⁰ Vanangko kuaro rhek ruk te, mu or kam kambisam mar, o rhek ri ngat lua vle mang o mia ruk ngat lo kor mnam mar mang e Yesus he lua

mokpom kar e. Ko matok, mguak le kparem a mmie to enda ko tottep orom o mia ruk ngma mo vret mar. Va a mmie tottep orom o mia ruk ngma knun mang o tgoluk, va endruk ngma mas orom o mia kam mi kut kaurur ngaro tgoluk va endruk ngma totu pum o kool enangthe mar ngaro Nut msim kat. ¹¹ Nove, vanangko her tete ta, ko kaittiek ngang nguk kmel muk ma hor mang kuario rhek ruk endruk tesgun te, mguak or kam kambisam endruk ngam mrua mon mar mruo kuon mang ngaro gi pkor te, muornopeik ruk ngat kor mnam mar mang e Yesus he kmokpom kar, nang kle kaeharom o kerkeknen gi, endruk endri te, kam knun mang a kerkeknen to kam mo vret mar he ka tmar ngaro sing ruk ngaro pkor ngam gi vrong kaenen mar kmeharom tok kam totu pum o kool enangthe mar o kool ngaro Nut, va kam rere pum o mia, kam ivie he kveve va kam mas orom o mia kam mi kut kaurur ngaro tgoluk. Mare, o mia ngo mamten ruk tok, va si kmemik ko kim mar ko ngam kaeharom tok ko mo ngorsang kat, va mguak or.

¹²⁻¹³ Mu vokom na, o mia ruk ngat lo kor mnam mar mang e Yesus he lua vle kun mnam E Nut ka ngaomevek, mut ho lo is hak kam toop kim E Nut orom ka ngaeha to kam nho mnam mar kam monik kim a kapnes ngang ngar pum ngaro kerkeknen e. Nove. Ko her gi E Nut tuk to ka ngaeha mruo to arhe. Vanang endruk ngat kor mnam mar mang e Yesus he ka vle kun mnam E Nut ka ngaomevek msim, her mar ruk mgua smia nho mnam mar kam monik kim mar orom ngaro kerkeknen arhe. He ekam tok, mguak kaeharom

muta ngaeha mruo to kam likim a mhel to endo petgim muk hak ko nam kaeharom a kerkeknen to endo.

6

Endruk Ngat Kor Mnam Mar Mang E Yesus He Kmokpom Kar Ngak Or Kam Mo Kael Mar Mruo Ko Kim Endruk Ngama Momngan Kar O Mia

¹ Va muk ruk mnam e Yesus ka ngaomevek, enang ko tang mnam muk kaela ngang naka kser a vet kun pgegom en va kaela, va mum lua leep gi, ko nam kael kaela to endo ko kim endruk ngam lua kor mnam mar mang E Nut, mar kam momngan kar min, kam srim a vnek to endo? Nang kman ko nam lo kael kaela ko kim E Nut karo mia mruo ge? ² Mut lua mnor gi te, koknaik her mor ruk E Nut karo mia mruo arhe ngurera turang E Nut pum ka ngaeha to kam momngan kar o mia tgus ruk mo mmie mang ngaro kerkeknen? To enang ko lmien te, mguera turang E Nut pum ka ngaeha to tok koknaik, to nngia ko mut lo kais kam momngan kar mularo mia mruo mang ngarkero gi vrong vnek ruk ngat lo vua laut tete? ³ Va mut lua mnor kat gi te, her mor ri kat arhe ngurera momngan kar o engyel kat? He enang tok, muta pat re te, mut lo kais gi kam momngan kar o gi vrong mia mang ngarkero gi vrong vnek ruk ngma pis kim mar mo mmie ge? ⁴ He ekam tok, mnam a kolkha to a mhel to tkor mnam en mang e Yesus he kmokpom kar ta kser a vet kun pgegom en va kaela, va mguak mur kael kaela tang ko kun mnam E Nut ka ngaomevek mruo kam momngan kar min. Va si enangthe a mhel

to endo ka munik tlo vu si laut kun mnam muk ko mum lo sia nho orom a mhel to endo vanie, vanangko mgua kle kut kael en gi kam momngan kar min kam srim a vnek to kun pgegom min, nang or kam mo el muk ko kim endruk ngat lo kor mnam mar mang e Yesus. ⁵ Pat he nok, nong a ho mhel tang hak gi, orom karo papat ruk laol kun mnam muornopeik mruo, en kam momngan kar muk ruk mut kor mnam muk mang e Yesus gi? Kho mi kut kael kuaro rhek ruk endruk ngang nguk tok, kam ngam a leep kuon mang nguk ormar ha. ⁶ Ko muk mut ho lua pat mang tang hak kun pgegom muk kmel en kam srim mularo vnek vop. Vanangko a mhel to tkor mnam en mang e Yesus he kmokpom kar nam kle va gi kolaspa kmel kaela to tkor mnam en mang e Yesus he kmokpom kar kat ko kim endruk ngma momngan kar o mia, he nang mar kmikkiem o pos kam momngan kar min kam srim a vnek to kun pgegom min. Va si ngat lo kor mnam mar mang e Yesus, vanangko mum kle mo kael muk ko kmar ge.

⁷ Ii, he ekam ko mum mo kael muk ruk mut kor mnam mar mang e Yesus ko kim endruk ngat lo kor mnam mar mang, mar kmikkiem o pos kam momngan kar muk ormar, va ta khenam muk ma mmok tok te, o kerkeknen ngat kir kim muk he, he vovoem muk tgus. Vanang her a keknen langto yok arhe, ta ya kmeharom, endo kam her gi kaennegiang ani vnek to hak he, ko a mhel na eharom a kerkeknen ngang nguk, i o ko nak uruvik mkor muk kat. Vanang ta kle ho mi ktua kernonho hak muk kmel muornopeik mruo ko kim o mia ruk ngat lo kor mnam mar mang e

Yesus. ⁸ Vanangko, muk mum lo gi kaennegiang o vnek ruk endruk e. Nove, ko her muk mruo ruk mum kaeharom o kerkeknen ngang o mia he kaurur ngaro tgoluk mkor mar tok arhe. Va o mia ruk endruk muma kernonho ngang ngar tok, her mar muornopeik ruk kat arhe, endruk ngat kor mnam mar mang e Yesus he kmokpom kar kat.

⁹ Nok mut lua mnor gi te, endruk ngam kaeharom o kerkeknen ruk ngat lo vua sir ko pum E Nut kalo keik nga ho lo is hak kam kaum ka vle kar endruk E Nut ka tavgo nma vle kuo mang ngar e. Ii, mguak or kam mrua kauyang nguk mruo enang tok, ko endruk ngma mo vret mar kam totu pum o kool enangthe mar o kool ngaro Nut msim, va endruk ngma kpoot mang a lei, va lraip ruk ngama mo vret mar, va lurokol ruk ngama mo vret mar, va lurokol ruk ngam mur kaenen ngakro pkor kat, ¹⁰ va o ngauruvik, va endruk ngma knun mang o tgoluk, va endruk ngam kaivie kveve, va endruk ngma rere pum o mia, va endruk ngma mas orom o mia kmaurur ngaro tgoluk, mar tgus nga ho lo is hak kam kaum ka vle kar E Nut ka valngan to ka tavgo nma vle kuo mang ngar e. ¹¹ Tesgun akuruk mnam muk mut hera vle orom o kerkeknen ruk endruk tok arhe. Vanangko tete, mut lo kta vle enang tesgun kat e, ko E Nut ther momgol muk he. Ii, tesgun muta vle tok arhe, vanangko tete, mute ktua vle yok ge, ko E Nut thera kser o kerkeknen ruk endruk petgim muk hak, kmimim kim o rhek mang nguk pum mularo kerkeknen ruk endruk. Ii, E Nut teharom o reha ruk endruk ngang nguk tok, orom E Nunu A Totur, endo tmeng ngang nguk ko mut kor mnam muk mang Ngoldaip e

Yesus Kristus ka munik he kmokpom kar.

Endruk Ngat Kor Mnam Mar Mang E Yesus He Kmokpom Kar Ngak Or Kam Mo Vret Mar

¹² Muk ruk mum mrua per orom muk mruo kam re te, “Ngot kais kmeharom o gi vrong keknen tgus,” kua havaeng nguk te, pu lmien tok, vanangko o keknen akuruk ngat lo kais kmenserpagam muk kam vaik kun mnam E Nut ka valngan to ka tavgo nma vle kuo mang ngar e. Ii, lmien te, “Ngot kais kmeharom o gi vrong keknen tgus,” vanangko dok mruo, ngor ho mi ktua sir lserppak kim o kerkeknen ruk ngam kaenen dok kmeharom mar ko ngat kaegom kmel rengmat kun mnam dok he ka kpom dok kserpagam dok.

¹³ Ii, va muk muma havae kat te, “A ngaemik nma vle ngang a mhel kam kpom ka vrek, va a mhel ka vrek nma vle ngang a ngaemik.” Pu lmien tok, vanangko mu vokom na. E Nut nera rum kim min tgus. He gi enang tok, mularo pkor ngam mi ktua vle ngang Ngoldaip, va Ngoldaip nam mi ktua vle ngang mularo pkor. Nang mularo pkor ngam lua vle ngang nguk kam mo vret muk mruo e.

¹⁴ Mu vokom na, E Nut thover Ngoldaip petgim ka nnak orom ka serppak mruo. He ekam tok, ner le khover mularo pkor ruk endruk gi enang tok kat.

¹⁵ Mut lua mnor gi te, mularo pkor mruo ngma vle enang te, mar o mhetor akuruk kun mnam e Kristus ka vok ge? He ekam tok, mguak or kam kta ngam muk mruo ekam lraip ruk ngam mur kaenen ngakro pkor mruo kam kaum kar mar kam vret mar. ¹⁶ Nok mut lua mnor kat gi te, endo ta mrua kser en mruo petgim e Kristus ka vok

karo mhetor akuruk, nang kle kaum kar a vlom to nam mur kaenen ka vok ngang lurokol kam vret, tle kaum ka vle atgiang kar a vlom to endo orom ka vok. Ii, ta vle tok, kmikkiem gi enang ko ngat ittiegom E Nut karo rhek te, “Min ngingera kaum ka vle orom a vok atgiang.” ¹⁷ Vanangko endo na kle kmokpom kar Ngoldaip, tmi kut kaum ka vle atgiang kar en tok kat arhe orom E Nunu A Totur ko tel rengmat kun mnam.

¹⁸ He ekam tok, mguak ho mi kut tu hak kam kat kaeharom a kerkeknen to kam mo vret muk kun mnam E Nut ka rek to a totur enangthe muta totu pum E Nut orom a kerkeknen to endo. Ko o vrong kerkeknen akuruk mum kaeharom mar, ngta vle ku mnok petgim mularo pkor mruo. Vanang, o kerkeknen ruk mum kaeharom mar ko muma mo vret muk tok, mum kaeharom mar orom mularo pkor mruo. ¹⁹ Mut lua mnor gi te, langto langto mnam muk, ka vok ta vle te, E Nut ka rek to a totur, ko E Nut ten E Nunu A Totur ngang nguk kmel rengmat kun mnam muk? He ekam tok, mularo pkor ngam lo kta vle ngang nguk mruo kat e. ²⁰ Ko E Nut tpet mularo kerkeknen kuon mang nguk he, orom e Yesus ka vok mruo, kmel ekam muk orom tok. He ekam tok, langto langto mnam muk na le ktotu pum E Nut orom ka vok mruo.

7

E Pol Ta Keknen Ngang lKorin Mang A Keknen To Mang O Leinger

¹ Vanang, tete kua svil kmoripang nguk mang mularo mngan ruk mut ittiegom mar kam mnganang dok mang ngar tesgun. Ko muk muta

mnganang dok mang o leinger. He tete kua svil kmoripang nguk te, ta ya ngang a mhel en kam lo kaehang a vlom tang.* ² Vanangko ekam ko o vrong mia ngam ngae sei kmeharom a kerkeknen to kam mo vret mar, va kua havaeng nguk te, a ngokol langto langto mnam muk nak vaeng ktavlom ngang mruo kam vle ko kim. Va a vlom langto langto mnam muk naka vle ko kim katngokol ngang mruo tok kat, he nang muk kam lua sei orom a mo vret muk tok. ³ Ii, he langto langto mnam muk lurokol, nak pat mang ktavlom he ktua rum ktavlom ka svil. Va a vlom nak kaeharom ngang katngokol enang tok kat. ⁴ Ko a vlom ka vok nam lua vle ngang en mruo e. Nove, ta kle va ka vle ngang katngokol ha. Va ta vle gi enang tok kat mang a ngokol ka vok. Ko a ngokol ka vok nam lua vle ngang en mruo kat e. Ta vle ngang ktavlom. ⁵ He ekam tok, langto langto mnam muk lomevek, nak or kam hahak mang ka vok mruo. Gi enangthe min tgus mnam lomevek nginaka ktar ka tting kmel ke venloot tang kam vle pum a keknen to kam ngarkie na. To ko pekam ko ngint ngarkie knop, nginak kta kaum konit kat, matok e Seten nak kle kaegom min, her vgum ko mut lo is kam mrua nho mang mularo pkor kam lua ngam muk mruo ekam a kerkeknen to kam mo vret muk mruo tok. ⁶ Kua havaeng nguk tok, ekam ko kua svil muk kar dok kam kaum ka slak orom nguaro papat mruo kam mo kaum mang a papat atgiang to enda tok. Nang klua havaeng nguk tok, kam sopping nguk kam lua lei enang tok

* **7:1:** Tkais kam hortgem o rhek ri kam vle te, “Ta ya ngang a mhel en kam lua vaeng a vlom tang kam vle ko kim.”

e. ⁷ Pu lmien te, kua svil lurokol tgus kam gia vle enang dok, vanangko E Nut ther kut en a ngokol langto langto kta nngiar mruo ngang he. Ii, ko a mhel langto tmi kut kol ktang mruo mkor E Nut, va langto yok tkut tkol ktang mruo kat ge.

⁸ Vanang mang mula mngan to mang endruk ngat lo lei vop, va o tahek, kua svil kmoripang nguk kat te: Ta ya ngang ngar kam gia vavle enang dok he lua lei e. ⁹ Vanangko enangthe ngapa sing he lo kais kam mrua toot mang ngaro pkor mruo kam lo kaeharom o kerkeknen, va mar he, ngak lei. Ko ta ya ngang ngar kam lei, vanang tlo vu ya ngang ngar hak, ngaro pkor kmenen mar kmeharom o kerkeknen ekam ko ngma sing enang tok.

¹⁰ Va mang endruk ngat her lei, kua svil kmel a re to a serpgar ngang nguk kmoripang mula mngan to mang ngar kat. Vanangko nong dok msim to ngor kael a re to enda ngang nguk e. Nove, Ngoldaip mruo tmi re vgum dok kmel ka re to a serpgar ngang nguk ko thavaeng nguk ti te: A vlom nak or kam ngorpok parem katngokol e.

¹¹ Vanangko enangthe na parem, va nak or kam kta lei orom a ngokol tang ko yok kat e. Enangthe na kta svil kam kta lei, va na kat kaeknik ngok kim katngokol mruo msim. Va mang a ngokol, en nak or kam kser ka lei to orom ktavlom tok kat.

E Pol Ta Keknen Mang A Kerkeknen To Kam Kser A Lei

¹² To mang mula mngan to mang kam kser a lei, dok a aposel langto mruo kua rere kmoripang nguk orom kvaro papat mruo, nang klua rere kmoripang nguk orom Ngoldaip karo rhek mruo

e. Ko kua havaeng nguk te: Enangthe a ngokol tang mnam muk ko tkor mnam en mang e Yesus na her lei tesgun orom a vlom to tlo kor mnam en mang e Yesus, he ktavlom to endo ta svil kam vle ko kim tete vop, va a ngokol to endo nak or kam kser ka lei to orom ktavlom to endo e. ¹³ Va tok kat ngang a vlom to tkor mnam en mang e Yesus, ko enangthe na her lei tesgun kat orom a ngokol to tlo kor mnam en mang e Yesus, he katngokol to endo ta svil kam vle ko kim tete vop, va en kat nak or kam kser ka lei to orom katngokol to endo kat e. ¹⁴ Ii, mguak or kam kser a lei enang tok, ekam ko E Nut nma vokom a ngokol to tlo kor mnam en mang e Yesus vop te, E Nut tmur el en kam vle ngang En mruo, her gi vgum ktavlom karo papat ruk tkor mnam en mang e Yesus ormar. Va tok kat ngang a vlom to tlo kor mnam en mang e Yesus vop, va klei orom katngokol to tkor mnam en mang e Yesus ko E Nut ther el a vlom to endo kam vle kat te, E Nut tmur el en kam vle ngang En mruo, her gi vgum katngokol karo papat ruk tkor mnam en mang e Yesus ormar tok kat. Enangthe nap lua mien tok, va si mu les kat, va E Nut tlo is kam vokom mar la mmok ko pum kalo keik kat e. Vanangko lmien te, E Nut ther mi kut el mules kam vle la mmok ngang En mruo tok arhe.

¹⁵ Vanangko enangthe endo tlo kor mnam en mang e Yesus npa svil kam ngorpok parem kaela kam kser ka lei, va kaela naka mnang en kam ngae he. Ko endo tkor mnam en mang e Yesus, a ngokol, i o en a vlom, E Nut karo pos ngat lo kpom mang tok e. Ii, naka mnang en kam ngae, ekam ko E Nut tvaeng ngor kam gia vle orom a ngorsang longeik

kun pgegom o mia. ¹⁶ Mare, mguaka mnang ngar ngak ngae, ko muk lurokol mut lua mnor te, mut kais kam rere mnam mulmialraip he ngar kle kor mnam mar mang e Yesus vgum mularo rhek ruk ngang ngar i o nop. Va muk laip mut lua mnor kat te, mut kais kam rere mnam mulmialurokol he ngar kle kor mnam mar mang e Yesus vgum mularo rhek ruk ngang ngar tok kat e.

E Nut Tmi Kut El A Mhel Langto Langto Ka Ngorsang Kam Mi Ktua Vle Tok Arhe

¹⁷ A pos to enda kua re kmel ngang nguk, kom kael ngang E Nut kakro ngaomevek tgus kam reng ngar te, langto langto mnam muk ko ka ngorsang tsi vle nngia nngia tesgun ko E Nut tlo vaeng vop, na her gi ktua vle orom ka ngorsang to endo gi, gi enang ko Ngoldaip tmi kut el en kam vle orom. E Nut tsi vaeng en vanie, vanangko na sim ktua vle orom ka ngorsang to endo gi ko E Nut tmi kut vaeng en orom tok ge. ¹⁸ Ii, mu vokom na, enangthe E Nut tvaeng a mhel tang ko o mia ngata ktar paam he, va a mhel to endo nak or kam vua papat te, en kam vle yok gi. Va enangthe E Nut tvaeng a mhel to o mia ngat lo paam vop, va a mhel to endo nak or kam vua papat te, o mia nga le kpaam en kat. ¹⁹ Ko mor ruk ngot kor mnam mor mang e Yesus he kmokpom kar ngom lo kta serppak mang a keknen to kam paam lurokol, i o endo kam lua paam mar kat. Nove, ngom kle va kserppak mang a her gi keknen to kmikkiem E Nut karo rhek tuk. ²⁰ Ii, langto langto mnam muk ka ngorsang na her mi ktua vle gi enang ko Ngoldaip tmi kut el en kam vle orom tok ko E

Nut tvaeng en orom tok arhe. ²¹ Enangthe a mhel tang ko nam kaeha ngang ka taven ko nam kaenen kmeha lkapnes ngang tok ko E Nut tvaeng en orom ka ngorsang to endo tok, va a mhel to endo nak or kam vua papat kam le ka vle yok. Vanang enangthe na kais kam mrua hong en mruo petgim ka taven ka serppak, va en he, na kaeharom tok. ²² Ii, na or kam vua papat tok, ekam ko ka taven nam si kaenen en kmeha lkapnes ngang ko tlo is kam mrua hong en pum ka taven ka serppak vanie, vanangko a papat to a ngaenpaeir hak ta vle ti te, her Ngoldaip to tvaeng orom ka ngorsang to endo tok, kam hong en pum karo kerkeknen petgim mar ha, he nang en kam kle va ka vle ngang Ngoldaip mruo. Va ta vle tok kat mang a mhel to nam lo kaeha lkapnes ngang a taven tang kat, ko enangthe E Nut tvaeng en orom ka ngorsang to endo enang tok, va en ta kle va ka vle kat te, e Kristus kalkayie to en kmeha ngang tok kat. ²³ Ii, her muk ruk arhe E Nut tel ekam muk orom e Yesus ka vok mruo ko tpet mularo kerkeknen kuon mang nguk. He ekam tok, mguak or kam kta kaennegiang o gi vrong mia kmenen muk kmikkiem ngakro pos mruo, mar kam kappom muk kserpagam muk e. ²⁴ Ii, langto langto mnam muk na her gi ktua mokpom kar E Nut orom ka ni ngorsang to E Nut tmi kut vaeng en orom tok, ekam ko her ka ngorsang mruo to endo arhe E Nut nera momngan kar en mang.

²⁵ Va mang mula mngan to mang lraivles ruk lurokol ngat lo ehing ngar vop: Kua svil kmori-pang nguk te, nop o rhek mkor dok e, ko ngat ottek ko kim Ngoldaip, kam havaeng nguk ormar kat

e. Vanangko dok a aposel langto mruo, dok to Ngoldaip ta mrung dok he kvokom dok te, ko mi kut kais kam kol a ngaeha ta, ko kais kam havaeng nguk orom kuaro papat mruo. Kua havaeng nguk te, ²⁶ ekam ko muma kerkolkol vgum o vnek ruk ngat kirpagis kim muk, ko kais kam havaeng nguk ruk mut lo lei vop te, ta ya ngang nguk kam gia vavle gi enang tok arhe. ²⁷ Va muk ruk lurokol, enangthe tang mnam muk nap lo lei vop, va nak or kam ring a vlom tang kam lei orom. Vanang enangthe tang mnam muk na her lei he, va nak or kam hortgem ka ngorsang he ka kser ka lei kat e. ²⁸ Vanangko nap si lei, va tlo kaeharom a kerkeknen e. Va a vlom to a ngokol tang tlo ehing vop nap si lei kat, va en kat tlo kaeharom a kerkeknen tang kat e. Vanangko ko gia havaeng nguk te, endruk tgus nga lei, ngar mia kerkolkol vgum o vnek ngarlavurgem kun mnam ngaro ngorsang ruk mo mmie. He tete kua havaeng nguk ti te, mguak or kam lei tok, he nang muk kam vraik petgim o vnek ruk endruk.

²⁹ Koornopeik, kua re tok ekam ko a venloot to E Nut tmi kut el ngang ngor, ketasuo en kam nop he. He ekam tok, kmelha tete kam ngae kais koknaik, si lurokol tgus ruk ngat her lei he, va ngak kael E Nut ktar ko pum ngaro kerok, he gia vavle gi enangthe ngat lo lei vop. ³⁰ Va tok kat ngang endruk ngam mrua mrung ngar mruo pum o vrong tgoluk, ko mar kat ngak kael E Nut ktar ko pum ngaro kerok, gi enangthe ngat lo mrua mrung ngar mruo kat. Va endruk ngma sirei pum o vrong tgoluk, mar kat ngak kael E Nut ktar ko pum ngaro kerok, gi enangthe ngat lua sirei e. Va

endruk ngam kaenankim o vrong tgoluk ruk mo mmie, mar kat ngak kael E Nut ktar ko pum ngaro kerok, gi enangthe o tgoluk ruk ngam kaenankim mar, nong ngang ngar kam kpom mar kmeha mang ngar hak. ³¹ Va endruk ngam kaeha orom o vrong tgoluk ruk mo mmie, mar kat ngak kael E Nut ktar ko pum ngaro kerok, her gi enangthe mar ngam lo kael o tgoluk tgus ruk endruk ktar ko pum ngaro kerok. Ko a mmie to enda E Nut tmi kut kueng kam vle ti tete, tkaelha kam loloong kngae he.

³² Kua havaeng nguk tok, ekam ko kua svil muk kam lo vua papat mang o vrong tgoluk e. Ko a ngokol to tlo lei vop, en nam lo vua papat mang o vrong tgoluk e. Nove, nam kle gi kael Ngoldaip karo reha tuk ktar ko pum kalo keik, he kpat nngia nngia, en kmensireim. ³³ Vanang a ngokol to tlei he, en nam kle vua papat mang o vrong tgoluk ruk ngat ottek mo mmie te, en kam kle kaensireim ktavlom ormar nngia nngia. ³⁴ He ekam tok, a ngokol to tlei he, nma vle orom kalo papat alomin.

Vanang a vlom to nong katngokol ngang, i o a vlom to lurokol ngat lo ehang vop, nam kael Ngoldaip karo reha ktar ko pum kalo keik tok kat he ka treil ta vle te, kmel karo papat tgus va ka vok ngang Ngoldaip mekam mekam. Vanang a vlom to tlei he, nam kle vua papat mang o vrong tgoluk tgus ruk mo mmie kat te, en kmensireim katngokol nngia nngia orom mar tok kat. ³⁵ Kua havaeng nguk orom kuaro rhek ruk endri tok, kam turang nguk ormar, he nang muk kam lua vle orom alo pat alomin. Ii, kua svil kam havaeng nguk tok, he nang mularo papat kam vle mang

Ngoldaip tuk. Ko ta sir ko pum E Nut kalo keik muk kam vle tok. Nang klua havaeng nguk tok kam hagam muk kam lua lei e. Nove!

³⁶ Vanang a vlom ko tho enang laraip enangthe ngta rere orom a vlom to endo ngang a ngokol langto en kam lei orom, he a ngokol nam mrua pat kun mnam en mruo te, en tlo is kam vle malhagenmok mang a vlom ko ka vok ta hop kmonit kar, to a ngokol na kaikkiem ka papat to kam lei orom he kvaeng a vlom kam vle ko kim kam rum ka svil enang tok. He mguak korim min, nginak lei, ko nong a kerkeknen to e. ³⁷ Vanangko a ngokol to nam smia toot mang ka vok, he ka vok karo svil ngam lua matmat en mang a vlom to endo, nang ther el karo papat he te, en kam lua lei orom a vlom to endo, va a ngokol to endo tkaeharom a keknen to ta sir tok kat. ³⁸ He ekam tok, ta nho te, endo na lei orom a vlom sie to endo tkaeharom a keknen to ta sir. Va enangthe na lua lei orom a vlom sie to endo kat, tkaeharom a keknen to tho mi kut ya hak kir kim a keknen to kam lei orom.

Yi kais kam hortgem o rhek ri (36-38) kam vle ti kat.

[⁽³⁶⁾ Vanang enangthe a teit na mrua pat kun mnam en mruo te, nam lua khenger ka kvek orom ka keknen ko nma hagam ka kvek kam lei, va enangthe a vlom to endo tho enang laraip he, va a teit na kaikkiem karo papat he kpalengem ka kvek to endo kmel ngang a ngokol, ko nong a kerkeknen to e. ⁽³⁷⁾ Vanangko a teit to na her el karo papat he te, en kam

lua palengem ka kvek to a ngokol tlo ehang vop ko nam smia toot mang karo papat, he sim kaelel momalpek kim mar te, en kam lua palengem ka kvek to endo, va a mhel to endo tkaeharom a keknen to ta sir tok kat. ⁽³⁸⁾ He ekam tok, ta nho te, endo na palengem ka kvek to a ngokol tlo ehang vop tkaeharom a keknen to ta sir. Va endo na lua palengem ka kvek to endo kat, tkaeharom a keknen to ta ya kat kir kim endo kam palengem kat.]

³⁹ Ii, va a vlom naka vle ko kim katngokol kam ngae kais ko katngokol nak yor. He enangthe katngokol nak yor, va a vlom to endo tis kam kta lei orom a ngokol tang yok. Vanangko a ngokol to endo nak kor mnam en mang Ngoldaip he kmokpom kar. ⁴⁰ Pu lmien te, en tkais kam kta lei kat, vanangko kun mnam dok, kua pat te, ner ho mi ktua ya hak ngang a vlom to endo enangthe nap gia vle te, a tahek he lo kta lei kat. Kuaro papat ngta vle tok, he kua pat te, E Nut tmeng E Nunu A Totur ngang dok kat kmen o rhek mnam dok.

8

E Yesus Karo Mia Nga Smia Pat Mang Endruk Ngaro Papat Ngat Lo Vua Serppak Mang En

¹ Yu! Va kua le ka svil kmoripang mula mngan to mang a keknen to kmem o vothol ruk o mia ngat elik te, o nngiar ruk ngang o vrong kool. Kua svil kam rere mang a papat to endo ekam ko muk mum mrua prom muk mruo kam havae kmuk te,

'Mor tgus ngot is kmo papat tgus kmem o vothol ruk arhe.' Muk gi, muk gi. Pu lmien tok, vanangko dok, kua havaeng nguk te, mum gia lol o papat kam kle mrua per orom muk mruo orom mar tok, vanangko a gi keknen to kmelongtok mang o mia, her a keknen to endo arhe tkais kmenserpagam muk. ² A mhel to nam gia kolaspa orom a keknen to kmem o vothol ko nam mrua prom en mruo ko tpat mang en mruo te, karo vu papat, va a mhel to endo ta mrua khenam en mruo ma mmok te, tlua mnor mang o papat ruk E Nut tmi ktua svil en kam mnor mang ngar e. ³ Vanangko a mhel to nam kaelongtok mang E Nut, her a mhel to endo arhe E Nut ta kambis kar.

⁴ He kmikkiem a papat to endo tok, kua svil kam havaeng nguk mang a keknen to kmem o vothol ruk o mia ngata ktar nngiar ngang o vrong kool ormar, ko kua svil kam havaeng nguk te: Mor ruk ngot kor mnam mor mang e Yesus he kmokpom kar ngot smia mnor mang o vrong kool te, mar nong ngaro serppak ngang ngar, mor kam ktal kim mar e. Va ngot lo kais kam totu pum mar mo mmie kat e. Ko E gi Nut tuk Endo ngurak totu pum En. ⁵ Ta mien te, o vrong kool ngarlavurgem ruk mo mmie va kuon ma volkha kat, endruk o mia ngma totu pmar enangthe mar ngaro Nut, ko ngama mon mar te, ngalmialaol ruk mar. Pu lmien tok, ⁶ vanangko mor ruk ngot kor mnam mor mang e Yesus he kmokpom kar ngoma totu pum gi Ngor Teit E Nut tuk to atgiang, Endo tkueng o vrong tgoluk tgus. Va ngom sim kael nguaro ngorsang mo mmie, mar kam vle ngang En mruo kat. Ii, va ngoma totu pum Ngoldaip e Yesus

Kristus to en atgiang kat, endo tkaum kar E Nut kam kueng o vrong tgoluk tgus. Her en tuk arhe endo ngoma ktal kim En arhe.

⁷ Pu lmien tok, vanangko o mia akuruk ko ngat gun kor mnam mar mang e Yesus he kmokpom kar ngat lua mnor mang o kool vop te, nong ngaro serppak ngang ngar, mor kam ktal kim mar e. Nove, ko her o mia ruk arhe tesgun ngam gia vle pum a keknen to kam totu pum o kool, he ngaro papat ngat lo vua serppak mang E Nut tete vop. To enangthe o mia ngapa klang ngar orom o vothol ruk o mia ngta ktar nngiar ngang o kool orom mar he ngap kaemik to ngaro papat ngap kat kaeknik mang nga keknen to tesgun va ngaro vurkul ngap ngae lo kta mrrer ko pum E Nut kalo keik vgum tok, ko kun mnam mar mruo ngap kle kpat mang ngar te, enangthe ngap kaem o vothol ruk endruk va ngara ru pum o mgun vgum o vothol ruk endruk tok. ⁸ Vanangko nove, ko a papat to a minar ta vle ti te, o gi vrong ol ngat lo is hak kmeharom mor kam vle nngia nngia ko pum E Nut kalo keik e. Ko E Nut nam lua vokom mor te, ngota mmok ko pum kalo keik vgum o vothol ruk ngom kaemik e. Va nam lua vokom mor kat te, ngota mmok ko pum kalo keik ko ngoma tivik kmemik kat e.

⁹ Pu lmien te, a papat to a minar ta vle tok, vanangko mgua mrua ngangreal ngang nguk, matok, mguak ngae kolaspā orom mula keknen to kmem o vothol ruk endruk he kering o mia akuruk yok ko ngaro papat ngat lo vua serppak mang e Yesus vop, he ngaro papat ruk kmor mnam mar mang e Yesus kam vuut ekam mula keknen to endo tok. ¹⁰ Ii, ko enangthe a mhel tang ko

karo papat ngat lo vua serppak na vokong nguk orom mula papat to tok, ko mum kaem o vothol mnam o rektor ruk kam totu pum o kool mnam mar, to karo papat ngar kle kserppak te, en kam kolkol ekam muk tok kat he ner kle kaem o vothol ruk o mia ngata nngiar ngang o kool ormar gi enang nguk tok kat. ¹¹ He ekam tok, a mhel to endo ko e Kristus tyor mang, he en tkor mnam en mang orom karo papat ruk ngat lo vua serppak vop, mguer kering orom mula papat to mut vua serppak mang kmem o vothol ruk ngata nngiar ngang o kool ormar, ko en na mur kosnok mang ko na kaemik tok. ¹² He ekam ko mum kaeharom a kerkeknen to tok ngang munopia, kmeharom en kam kosnok kun mnam en mruo vgum mula papat to mut vua serppak mang to tok, va ta vle lsir te, mum mi kaeharom a kerkeknen ngang her e Kristus msim tok kat arhe. ¹³ He ekam tok, a papat to koma kir mang te, a papat to a ngaenpaeir hak ta vle ti te, enangthe dok kop kaem o vothol he konopia langto ngang dok npa tarhigiang dok kmem o vothol tok kat, nang koknaik kosnok kun mnam en mruo vgum tok, va dok ko kais kmel kua papat te, ngor lo kat kaem o vothol kat e, he nang konopia kam lo kta tarhigiang dok kmeharom a kerkeknen vgum tok kat.

9

E Pol Ta Keknen Ngang lKorin Te, En A Mi Aposel Langto

¹ Mu vokom dok na, ko dok a mi aposel langto. Va dok to ko her mi vokom Ngoldaip e Yesus lsir kat. Va nong a vrong mhel tang to nama spong

dok kmikkiem karo rhek kat e. Va kuario reha ruk ngang Ngoldaip ngat her el mit tete orom muk ruk mut kor mnam muk mang e Yesus he kmokpom kar kat arhe. ² Pu lmien te, o mia akuruk ngma klai mang dok te, nong a mi aposel msim to dok, vanangko muk ruk mut kor mnam muk mang e Yesus mum kle va kvokom dok te, a mi aposel msim to dok. Ii, muma vokom dok tok, ko her muk ruk arhe muta vle te, a ngaelmir to ta khenam dok ma mmok te, Ngoldaip tmur el dok kam vle te, a mi aposel msim ko mut kor mnam muk mang e Yesus he kmokpom kar vgum kua ngaeha to endo kun mnam muk.

³ He ekam tok, kuario rhek ri, dok mruo ko kaelik ngang nguk, kam totok mang dok orom mar pum endruk ngama kekhet dok kam klai mang dok te, nong a mi aposel msim to dok. ⁴⁻⁵ Ngola, klo kais gi kam vle enang o aposel akuruk kar Ngoldaip kaornopeik va e Sipas to e Pita kat, kam vaeng a vlom to tkor mnam en mang e Yesus kam vle mo kmok kat, en kam vle te, kotavlom? Va klo kat kais gi kmemik va kaivie ekmuk? ⁶ I o gi dok va e Barnabas tuk ruk moaka prongyek ka psek kam kut kaeha vgum muo mruo?

⁷ Tlo vua ya ko muta klai kmok mang o tgoluk e. Mu sim pat na. Ko tlo kais gi te, a loot kteit kmel sarek mnam ka loot ngang o mia, nang lo kaemik mnam? I o tlo kais kat gi te, a mhel kam nho mang o bulmakau, nang lo kaivie mnam ngaro mem ngaro itok kat? I o, a mhel to nma kar va tomten, ta sir gi te, en kmeha vgum en mruo? ⁸ Muta pat re te, ko gi vrong rere tok, kmikkiem o gi vrong mia nga gi papat to tok. Nove, ko E

Nut karo pos ngam kaenserpagam a papat to endo gi enang tok kat. ⁹ Ko ngat ittiegom E Nut karo rhek ruk E Moses thavae ormar te, “A bulmakau to nam kaeha kngae kmeharom ila ngaeha mguak or kam vat ka gu, en kam lo kaemik phevgom ko nam kaeha ngang yin e.” E Nut ta re tok, va muta pat re te, karo rhek ruk endruk ngat gia vle mang o bulmakau tuk, ko nam gia pat mang ngar, nang nong mang o mia? ¹⁰ Nove, ko lmien te, E Nut karo rhek ngat mia vle mang ngor ruk o mia. Mare, ko ngat ittiegom E Nut karo rhek ruk endruk kam keknen ngang ngor te, a mhel nma ngamngam a ho ka khek kun mnam ka loot, ekam ko nma nho vgum ka loot kam tettek, he nang en kmemik mnam. Va a mhel to nma tuur mnam a loot, nma nho mkor a loot kteit kam reng ngar kam lluol mnam kat. ¹¹ He kmikkiem gi enang tok kat, ekam ko ko her ngamngam E Nut karo rhek kun mnam muk orom E Nunu A Totur, va muta pat nngia? Muta pat re te, kom vua grap mang nguk enangthe kopa mnganang nguk kmoripang dok kmeha vgum dok kre Barnabas kam klang nguo mo o ol tok kat ge? ¹² Ii, mguak kaeha vgum dok, gi enang ko muma vokom mulmialaol akuruk tok te, mguak kaeha vgum mar tok kat. Va enangthe muma vokom mar tok, va mgua kle ho gia vokom dok tok kat kir kim mar, kmeha vgum dok kat.

Pu lmien te, ta sir te, mguak kaeha vgum dok tok, vanangko, klua svil hak kam spong nguk hak kmeha vgum dok tok e. Parem ko, si o vrong vnek ngma kirpagis kim dok tok, vanangko kom kle kaenenker kmeha ge, matok nguak hover o rhek ruk mang kuaro vnek ruk enang tok, he khos

kim a knovvur ko nguak kering o rhek ruk endruk mang Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen. ¹³ Mu si pat na. Mut lua mnor gi te, endruk ngam kaeha kun mnam E Nut ka rek to a totur, ngam kaemik mnam o ol ruk mkor a rek to endo kat? Va mut lua mnor kat gi te, endruk ngam kaeha ko va psen to a totur, ngam kaem o vothol ruk o mia ngma nngiar ngang E Nut ormar kuon mang tok kat ge? ¹⁴ He her gi enang tok kat, ko Ngoldaip ta ktar el ka re te, endo nma lol o rhek ko vgum endruk ngma havaeng ngar mang a knovvur, her endo arhe nak kaeha vgum endruk arhe.

¹⁵ Pu lmien te, ta sir te, mguak kaeha vgum dok, vanangko ko ho lua svil kam spong nguk kam vle kar muo tok e. Va klo kaittiegom kua hor ta kat te, kam nho orom muk kmelha pum a keknen to kmeha vgum muo kat e. Nove, ko ta ya ngang dok kam yor, vanang tlo vua ya hak ngang dok enangthe a knovvur na lo vua sap kun mnam muk, nang dok kam lo kais kam karmail mang nguk vgum tok e. ¹⁶ Koma havaeng o mia mang a knovvur, vanang kom ho lo is hak kam karmail mang dok mruo pum kua ngaeha to endo tok e, ko her E Nut mruo arhe, Endo tmi kut el dok kam havaeng o mia mang a knovvur to endo. Parem ko suvrum dok he, enangthe kop lua havaeng o mia mang a knovvur ha. ¹⁷ Ii, enangthe dok mruo to kop mur kael dok kam ngae khavaeng o mia mang a knovvur, yek endo yek ko kais kam kol a keik to mang kua ngaeha to endo. Vanang, ekam ko E Nut to ther el dok kmeharom tok, va klo kais hak kam kol a keik tok e. Ekam ko kom gi vrong kaeharom o reha ruk E Nut mruo tmi kut elik ko maktiegom

dok, dok kam tarkanang ngar. ¹⁸ He ekam tok, kua ni keik to he? Kua keik ta vle ti te, dok kam gia havaeng o mia mang a knovvur, nang lua pat mang ngar kmenkim dok mang tok, he nang dok kam lua spong ngar hak kmeha vgum dok mang kuaro reha ruk endruk ngang ngar.

¹⁹ Mu vokom na, kom lua vle ngang a mhel tang hak, va nong a mhel tang kat to nama spong dok kmikkiem karo papat kat e. Kom pua vle tok, vanangko kom mrua krus orom dok mruo ge, kam mur kaen dok mruo ngang o vrong mia ngo mamten tgus, dok kmeha ngang ngar, he nang dok kam rere mnam akuruk mnam o mia ngo mamten tgus enang tok. ²⁰ Ii, lmien te, kom lo kta serppak mang o Yuda ngaro keknen kat e. Vanangko mnam o kolkhek ruk koma rere kar o Yuda kom kle kaikkiem mar ge, he nang dok kam rere mnam akuruk mnam mar vgum tok arhe. Ii, va lmien kat te, o vrong pos ngam lo kat kaenen dok kmikkiem mar kat, vanangko kom her kle ka krus orom dok mruo kam mur el dok ku meorom ngaro serppak ge, kam vle enang o mia ruk ngam gia vle ku meorom ngaro serppak kat. He enang tok, kom kais kam rere mnam akuruk mnam mar vgum tok kat arhe. ²¹ Ii, va lmien kat te, E Nut karo pos ngma kpom dok vop ko e Kristus karo pos ngam kaenkrovgem dok kmikkiem mar. Vanangko kom her kle ka krus orom dok mruo kam mur kael dok mruo kam vle gi enang endruk nop ngaro pos ngang ngar kat ge, he nang dok kam rere mnam akuruk mnam mar tok kat. ²² Va ko her mrua krus orom dok mruo he, kam mur kael dok kam vle enang endruk ngaro papat ruk mang E Nut ngat lo

vua serppak, he nang dok kam rere mnam akuruk mnam mar tok kat. Mare, koma krus orom dok mruo kam mur kael dok mruo ngang o mia tgus tok tete vop, dok kam vle gi enang ngar tok arhe, he nang dok kam rere mnam akuruk mnam mar he ksusulgim mar vgum ko koma vle orom o gi vrong papat ngo mamten ruk endruk tok. ²³ Ii, va kom kaeharom o reha tgus ruk endruk tok, he nang a knovvur kam kle ksap kun mnam o mia kngae, he nang dok kam kol kua keik vgum kuario reha ruk mang a knovvur ta kat.

²⁴ Nok mut lua mnor gi mang endruk tgus ngat kaum kam kir mo kmar kam sap te, endo tkir kim klenar her endo atgiang tuk arhe na kol a keik? He kmikkiem enang tok, mgua smia sap orom mularo papat ruk mang e Yesus, gi enang endo tok kat kam lol mula keik tok kat. ²⁵ Ii, o mia tgus ruk ngat kaum kam kir mo kmar kam sap ngama ktar mur kaegegom ngaro pkor kam smia toot mang ngar mruo na. Ngama ktar kaeharom tok, he nang ngaro pkor kam serppak kam sap kir kim klenar, he nang o mia kam him mar orom a msasaen to tgi kottek mo mmie, endo nam lo hus kam loloong. Vanang mor ruk ngot kor mnam mor mang e Yesus he kmokpom kar, ngoma sap orom nguario papat ruk kmor mnam mor mang e Yesus, he nang E Nut kam him mor orom a msasaen to nera plong vle ngnik ngnik ge. ²⁶ He ekam tok, dok kom lua sap orom kuario papat ruk mang e Yesus enang a mhel to nam gi vrong vavle ngpang en mruo e, ko nong ka treil ngang e. Va kom lo kaus orom o papat ruk endruk kat enang a mhel to nam gi vrong kngamngam kalo ktiek kia

gan kmegom kmus enang tok kat e. ²⁷ Nove, kom ho mi ktua krus orom kua vok tgus he kaegom kua serppak hak, dok kam ktar havaeng o mia mang e Yesus na, yek E Nut kam lua klai kim dok mang kua keik to ngora kol koknaik.

10

E Pol Tkothoi Mang Usrael Ngaro Pupnam Kmengorang lKorin

¹ Ii, koornopeik koma sovet kmegom kua serppak kam havaeng nguk mang e Yesus ekam ko kua svil muk kam mmok mang o papat ruk mang nguaro pupnam, ko tennik mar tgus ngata kaum ka vle ku meorom a varhek to E Nut tmi ktua ktong ngar orom ko ma kalputmok va mar tgus ngat kaum kngae kam nvor kim a mou kat. ² Ii, he enang tok, mar tgus ngat kaum mrua krus orom mar mruo ko pum e Moses, he ka tting mang en kam ktong ngar kmikkiem a varhek to endo, va ka ktong ngar kam nvor kim a mou kat. ³ Ii, va mar tgus ngat kaum kaemik mnam o ol nga mten to atgiang, endo tottek ekam E Nunu A Totur kat. ⁴ Va ngat kaum kaivie mnam a ye ka mten to atgiang kat, endo tottek ekam E Nunu A Totur tok kat. Ko mar ngat kaum kaivie ko va kre to tikkiem mar, endo tottek ekam E Nunu A Totur. Kua tootkinre ngang nguk tok, mang a kre to endo kam havaeng nguk mang Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen to arhe. ⁵ Ngat si vle tok, vanangko E Nut tlo higliang kavurgem mnam mar hak. He ekam tok, ther gi klai mang ngar, he kmamnang ngar kam gi vrong yayor kngongae ko mo gi vrong mheter kun ma kalputmok enang tok he.

⁶ He E Nut teharom tok ngang nguaro pupnam ruk endruk, kam keknen ngang ngor orom mar, he nang mor kam lo kael nguaro kerok mang o kerkeknen enang ngar ko ngat eharom tok. ⁷ Ii, he ekam tok, mguak tu kam kolkol ekam mar kam totu pum o gi vrong kool, enangthe mar mularo Nut ruk mar. Ko akuruk mnam nguaro pupnam ngat eharom gi enang tok arhe kmikkiem gi enang ko o mia ngat ittiegom E Nut karo rhek mang ngar te, “O mia ngat kaum korsang, kaemik, kaivie knop, to khop to kle ksovet kam mo vret mar mruo kam totu pum o gi vrong kool ruk o tamatan ngma totu pmar enang tok.” ⁸ Mguak or kam kolkol ekam mar kmeharom a kerkeknen to kam mo vret muk enang ngar tok. Ko akuruk mnam mar ngat eharom tok, he o mia ruk ngat kais te, 23,000 ngat yor kun mnam a kolkha to agitgiang. ⁹ Va mguak tu kam kolkol ekam mar kat kam kendom ngang Ngoldaip enang ngar tok kat. Ko akuruk mnam mar ngat kendom ngang tok kat, to o vimol ngat elat mar kngam mar o yoror. ¹⁰ Va mguak tu kam kolkol ekam mar kam rere porom muk enang ngar tok kat. Ko akuruk mnam mar ngat rere porom mar tok to a engyel to nma kering o tgoluk tim mar kngam mar o yoror kat.

¹¹ Ii, E Nut teharom tok ngang nguaro pupnam, kam keknen ngang ngor ruk tete orom mar, he nang E Nut kam mi kut elkim mor orom mar. He o mia ngat ittiegom o rhek ruk mang ngar kat, kmengorang ngor ruk kun mnam a venloot to enda tete. Ko her a venloot to enda arhe E Nut ner mi kaottam karo papat tgus mnam, mar kam pis lmien. ¹² He ekam tok, enangthe tang mnam

muk na mrua per orom en mruo kam pat mang en mruo te, nma sir lserppak orom karo papat ruk lserpgue kim o tgo luk ruk ngam kaegom ka serppak, va a mhel to endo, nak kle smia toot mang en mruo ha, matok na kle ketoptop mang ngar he kvuut, to E Nut naka klai mang he ka mnang en tok. ¹³ Lmien te, o tgo luk ngo mamten tgus ruk ngam kaegom mularo serppak ko ngama kirpaxis kim muk, her o tgo luk ngo mamten ruk ngama kirpaxis kim o mia tgus kmegom ngaro serppak tok kat. Nang nong tang mnam mar, a gunngar e. Va lmien kat te, E Nut nama pat mang ngor, nang lua kaennegiang o tgo luk ruk ngo mamten ruk ngam kaegom nguaro serppak kam vanker mor he kvuvuem mor e. Ko mnam a kolkha to o tgo luk ngo mamten ngam kaegom mularo serppak, va E Nut ner kaeharom a ngae-laut tang ngang nguk, muk kam mrua hong nguk pum o tgo luk ruk endruk, he nang muk kam sir lserppak kim mar.

E Yesus Karo Mia Nga Lo Is Hak Kmempnes Kam Totu Pum O Vrong Kool To Le Kaemik Mnam A Ngaemik To Mkor E Yesus Kat

¹⁴ Pu lmien tok, vanangko, kolenar ruk kom kae-longtok mang nguk, mguaka ksir pum a kerkek-nen to kmempnes kam totu pum o vrong kool he. ¹⁵ Kua rere kar muk ruk mularo papat ruk laol, he enang tok, muk mruo mut kais kam smia pat ekam kuaro rhek kam nho mnam mar ka mnor mang ngar te, mar o minar, i o nop. ¹⁶ Ko kuaro rhek ngta mien te, ekam ko ngom kaempnes kam kanprim E Nut ko ngom kaivie mnam a kolhi to atgiang va

ta khenam kat te, ngot kaum kmokpom kar Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen to ka gidiel to ta ksuk mang ngor ko tyor. Ii, va ekam ko ngoma kaum he kommen a bret to atgiang mnam a pnes to endo kat, va tmia khenam kat te, ngota mokpom kar Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen ka vok to tkerkolkol vgum o nganngannes kuon mang tok he kyor vgum mar. ¹⁷ He ekam ko a bret to endo ta vle te, a bret to agitgiang tok, va si mor tgus, ko mor ngarlavurgem ngarlavurgem, vanangko mor ngot kaum kmokpom kar e Yesus he ka vle enang te, mor, ka vok to atgiang ruk mor tok kat, ekam ko ngom kaemik mnam a bret to agitgiang tok.

¹⁸ Mu pat mang Iisrael ngaro keknen na. Ekam ko ngam kaemik mnam o nngiar ruk ngata nngiar ngang E Nut ormar kuon mang a psen to a totur, ta khenam te, o mia ruk endruk ngata mokpom kar E Nut vgum tok kat ngola? ¹⁹ Vanangko klua rere mang o nngiar ruk o mia ngma ktar nngiar ngang o vrong kool orom mar e. Ko o nngiar ruk endruk ngat ho lo is hak kmeharom a mhel tang hak kam vle la mmok ko pum E Nut kalo keik e. Va si o vrong kool kat va ngat lo is hak. ²⁰ Nove, Iisrael ngama nngiar ngang E Nut orom ngaro nngiar, vanangko o tamatan ngma nngiar ngang her e Seten kalngunes msim ruk o kool arhe, nang nong ngang E Nut msim to e. He ekam tok, dok klua svil muk kam mokpom kar o kool enang tok e. ²¹ He ekam tok, mguak ksir pum a keknen to kam kta kaum kaemik mnam alo ngaemik, langto ko ma psen to mkor Ngoldaip kam mokpom kar En, va langto ko kim e Seten kalngunes ruk o kool kam mokpom kar mar kat e. Va mguak tu kat kam

kta kaum kaivie mnam alo kolhi alomin mnam alo ngaemik ruk kat, langto mkor Ngoldaip va langto mkor e Seten kalngunes ruk o kool kam kaum kmokpom kar min tgus enang tok. ²² Nok mum gi kaegom kmemik mnam alo ngaemik ruk ennginduk he kaoppom E Nut kam nho lkarhut ngang nguk vor? Muta pat re te, mut kais kam sir lserppak kim E Nut?

O Mia Nga Mi Kut Kaeharom O Reha, He Nang O Mia Kam Mi Ktua Hover E Nut Vgum Mar.

²³ Muk ruk mum mrua per orom muk mruo kam re te, “Ngot kais kmeharom o gi vrong keknen tgus,” va kua havaeng nguk te, pu lmien tok, vanangko o keknen akuruk ngat lo kais kmenser-pagam mularo papat ruk mang e Yesus e. ²⁴ Ii, pu lmien tok, vanangko kua havaeng nguk kat te, langto langto mnam muk tgus nak tu kam ring mnam en mruo kam mrua ring ya ngang en mruo tuk. Nove, nak kle va kring ya ngang klenar ngaro ngorsang ha.

²⁵ He ekam tok, o vrong vothol ruk o mia ngat elik, o mia kmenkim mar, mguak kaemik, nang mguak or kam mngan ekam mar te, o mia ngta ktar nngiar ngang o vrong kool orom mar i o nop? Mguak or kam mngan ekmar tok, matok mgua kaemik to mularo vurkul nga ngae lo kta mrer ko pum E Nut kalo keik kat to mguer kle kosnok kun mnam muk pum mar tok. ²⁶ Mguak or kam gor kmemik tok, ekam ko ngat ittiegom E Nut karo rhek te, “A mmie to enda va o vrong tgoluk tgus ruk ngma vle mo mmie, Ngoldaip mruo tmur kueng ngar tgus.”

²⁷ He ekam tok, enangthe a mhel tang ko tlo kor mnam en mang e Yesus na vaeng tang mnam muk ruk mut kor mnam muk mang e Yesus he kmokpom kar kam tuur mnam a ngaemik tang, va yin ya tting kam ngae, to yin ngiak pis va ngiak kaem o vrong vothol tgus ruk ngat elik ko kmin, nang ngiak or kam mngan ekam mar kat te, o mia ngta ktar nngiar ngang o vrong kool orom mar, o nop. Ngiak or kam mngan ekmar tok, matok ngiak kaemik to ila vrek na ngae lo kta mrer ko pum E Nut kalo keik to ngir kle kosnok kun mnam yin mruo pum tok. ²⁸ Vanangko enangthe tang ko mnam a ngaemik to endo napa ktar mi ktua havaeng yin lvongnek te, “O mia ngta ktar nngiar ngang o vrong kool orom o vothol ri nanga he,” va yin he, ngiak or kmemik, he nang yin kam ya ngang ila to endo ko thavaeng yin tok, matok ila to endo ka vrek na ngae lo kta mrer ko pum E Nut kalo keik vgum yin ko ye her re kmemik tok. To na kle kosnok kun mnam en pum ila keknen to. ²⁹ Klua rere mang yin e, yindo ye pis kmemik ko tok e. Nove, kua rere mang endo thavaeng yin lvongnek, ko ka vrek na lua mrer ko pum E Nut kalo keik pum yin ko yi kaemik mnam o vothol ruk endruk ko en ner le kosnok kun mnam en pum ila keknen to tok.

Ii, ngiak or kam mngan ekam o vothol ruk endruk tok, ko tlo vua ya hak o mia ruk endruk kam mon mor orom o kerkeknen vgum ko mar mruo ngaro vurkul mruo nga lua mrer ko pum E Nut kalo keik pum a keknen to a yar kmem o vothol ruk endruk e. ³⁰ Ko tlo vua sir hak enangthe dok kopa ktar kanprim E Nut mang o vothol ruk

endruk to le ktuur mnam a ngaemik orom kuario papat ruk ngta serppak mang E Nut, nang o mia ngam kle va kmon dok orom a kerkeknen tok!

³¹ He ekam tok, o ni vrong reha ruk mgua re kmeharom mar, va si kmemik va kaivie kat, va mgua mi kut kaeharom mar, he nang o mia kam mi ktua hover E Nut ka munik vgum mar. ³² Nang mguak or kmeharom a mhel tang hak kam vuut orom karo papat vgum mula keknen tang hak kat. Si o Yuda, i o o vrong rhek, i o E Nut ka ngaomevek kat, va mguak or kmeharom a keknen tang hak kmeharom mar kam vuut. ³³ Ii, mguak kle va kaegom mularo serppak tgus kmensireim mar orom mularo gi vrong reha tgus, gi enang ko dok koma vle tok kat. Ko dok kom lua ring ya mang kua ngorsang mruo kam ya tuk e. Nove, kom kle va kring ya mang o mia kavurgem ngaro ngorsang orom o vrong keknen tgus ha, mar tgus kam ya, he nang E Nut kam kle ksusulgim mar.

11

¹ He ekam tok, mguak kolkol ekam dok, kmikkiem gi enang ko dok koma kolkol ekam e Kristus tok kat.

E Pol Ta Keknen Mang O Keknen Ruk Kam Smia Totu Pum E Nut Ormar

² He tete, kua kanprim muk mang ko muma pat mang dok orom mularo keknen ruk mut sim kut kaikkiem mar, gi enang ko mut her lol mkor dok tiok he. Ii, ko oni vnek ruk ngam sia pis kim muk, vanangko muma pat mang kuario rhek ruk ko her patter muk ormar ge.

A Keknen To Kam Him A Msasaen

³ Vanangko kua svil muk kam smia mmok mang a papat to enda na, endo ti te, a ngokol langto langto nma vle ku meorom Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen ka tavgo. Va a vlom langto langto nam kle ktua vle ku meorom katngokol ka tavgo tok kat, gi enang Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen nma vle ku meorom E Nut ka tavgo. ⁴ He enang tok, ani ngokol to tkor mnam en mang e Yesus he kmokpom kar, nang kle ka kpoot mang lurokol ngarta keknen mruo ko ta him a msasaen kam komor ka lpek ko naka ngarkie kar o mia, i o khavae orom E Nut karo rhek malpgem o mia, va a mhel to endo thera kpiem Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen orom ka keknen to endo ko a kerkeknen to lurokol kam him a msasaen ta khenam te, ngat lua vle ku meorom Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen ka tavgo e. ⁵ Va ani vlom to tkor mnam en mang e Yesus he kmokpom kar, nang kle ka kpoot mang lraip ngarta keknen mruo ko tlua him a msasaen ko naka kngarkie kar o mia, i o khavae orom E Nut karo rhek malpgem o mia, va en kat thera kpiem katngokol to ka tavgo ta vle kuo mang en her tok kat arhe. Ii, a vlom to endo nak him ka msasaen kam ngarkie tok kam komor ka lpek, ekam ko ani vlom to na her pet ka msasaen, va en ta vle orom a leep, gi enang a vlom to o mia ngat papulam kam ngam a leep kuon mang tok kat. ⁶ Ii, ko enangthe a vlom na lo kaikkiem lraip ngarta keknen to kam him ka msasaen tok, va o mia ngak papuntom en orom a leep hak kam kle kho rum ka lpek kam papulam krum kim tgus hak. Va enangthe a vlom to endo

na lua svil kam kol a leep kuon mang en mruo tok, ko ngak papulam ka lpek tok, va en he, nak le khim ka msasaen.

⁷ Ii, langto langto mnam lraip tgus nak kaikkiem ngarta keknen to endo he khim a msasaen tok, kmikkiem gi enang ko langto langto mnam lurokol nak kaikkiem ngarta keknen tok kat, endo kam lua him a msasaen. Ngaka vle tok, ekam ko E Nut tkut kueng lurokol kam mi ktua kolkol ekam En mruo arhe, he nang mar kam teiver En enang tok. Vanang lraip, nga kle mi kut kaikkiem ngarta keknen to kam him o msasaen, ekam ko lraip ngak teiver ngalmialurokol orom a her mi kut keknen to endo tok kat arhe. ⁸ Ii, ko E Nut tlo kueng lurokol ko ngat lo ottek ekam lraip e. Nove, lraip ruk arhe ngat ottek ekam lurokol ha. ⁹ Va E Nut tlo kueng lurokol, mar kam mi ktua vle ngang lraip kat e. Nove, tle kut kueng lraip kam mi ktua vle ngang lurokol ha. ¹⁰ He ekam a her mi kut papat to endo msim arhe, yek lraip ngaka krus orom ngaro serppak mruo he khim ngaro msasaen enang tok arhe. Ko a msasaen to endo ta vle enang a ngaelmir ngang a vlom kam khenam en mruo ma mmok te, a vlom to endo nam mrua krus orom en mruo kam vaik ku meorom katngokol ka tavgo tok. Ii, si mang o engyel kat, va lraip ngak him ngaro msasaen kam khenam kat te, ngam mrua krus orom mar mruo kam vaik ku meorom nga tavgo tok kat.

¹¹ Pu lmien te, lraip ngaro serppak ruk mnam mar, vanangko lraip ruk ngat kor mnam mar mang Ngoldaip ngam lua vle mar tuk kmaur orom ngaro serppak mruo tuk, nang lo kaum kaur orom

lurokol ngaro serppak kat e. Va lurokol ruk ngat kor mnam mar mang Ngoldaip, mar kat ngam lua vle mar tuk kmaur orom ngaro serppak mruo tuk, nang lo kaum kaur orom lraip ngaro serppak kat e. ¹² Nove, lraip va lurokol ngma kaum kaur orom ngaro serppak tgus, ekam ko a vlom to aktarang E Nut tkueng, en tottek ekam a ngokol. To lurokol tgus ngam le kpis ekam a vlom to endo tok kat. Pu enang tok, vanangko o mia tgus ngat pis ekam E Nut ge. ¹³ He muk mruo he, mgua smia ngangam kim muk he ka nho mnam a keknen to endo mkor lraip na kam mnor mang te: Ta ya ngang ngar kam ngarkie ngang E Nut, nang lua him o msasaen, i o nop gi? ¹⁴⁻¹⁵ Ko mut kais kam mnorvek ge te, mularo keknen mruo ngma khenam ngang nguk te, enangthe a vlom npa komor ka lpek ko karo ngiris ngta hok va o mia ngama kanprim en mang ngar tok. Ii, ko E Nut tmi kut kueng lraip kam komor ngaro lpetuk orom ngaro ngiris ruk tok arhe. Vanang enangthe a ngokol langto karo ngiris ngpa hok he komor ka lpek, va nam mrua ngam a leep kuon mang en mruo tok arhe. ¹⁶ He ekam tok, enangthe a mhel tang naka svil kam mokrur kar dok mang a keknen to mang lraip tok, endo mang ngar kam him o msasaen ko ngak ngarkie, va mor o aposel ngot kais kam gia re te, ngom lo kaenserpagam a papat to kam kser a keknen to endo e, enang nguk ko muta kser tok. Va si E Nut kakro ngaomevek akuruk kat, va mar tgus ngam lo kaenserpagam a papat to kam kser a keknen to endo kat e.

A Ngaemik To Kam Mur Kael Pat Kim Mar Mruo

*Mang E Yesus Ka Yor**(Mt 26.26-29; Mk 14.22-25; Lk 22.14-20)*

¹⁷ Ko kais kam kanprim muk ko muma pat mang dok kun mnam mularo vnek tgus he kaikkiem o keknen ruk mut lol mkor dok tiok he. Vanangko, klo is hak kam kanprim muk mang o keknen akor ko yok e. Ekam ko mnam o kolkhek ruk muma kaum kam totu pum E Nut, mum lo kaeharom o keknen ruk ngam kaenserpagam o mia e. Nove, mum kle va kaeharom o kerkeknen ruk ngma kering ngar ha. ¹⁸ He tete, ngora ktar ka psom muk mang a kerkeknen to ko her kol a re mang nguk mang ko o mia ngta havae mang nguk te, mum mrua mommen muk mruo mnam o kolkhek ruk muk ruk E Nut ka ngaomevek muma kaum ka vle kam totu pum En. Va ko vur kor mnam dok mang a re to endo ge. ¹⁹ Ko lmien te, mum mrua mommen muk mruo tok, he ka khenam muk mruo ma mmok ngang ngor te, endrim mnam muk ngta vle ngang E Nut mruo, nang endrim mnam muk ngat lua vle ngang E Nut. ²⁰ Ii, mum mrua mommen muk mruo he kaum kaemik mnam a ngaemik to kam mur kael pat kim muk mruo mang e Yesus ka yor. Pu lmien te, muma kaum kaemik mnam Ngoldaip Ka Ngaemik to endo tok, vanangko mum lo kaikkiem e Yesus karo keknen mruo orom mula keknen to kam mrua mommen muk mruo tok e. ²¹ Ii, mum mrua mommen muk ko akuruk mnam muk ngam gia pis karpaam a ngaemik to kam pat mang e Yesus ka yor orom kam gia kolaspa mang ngarta ngaemik mruo he kvurogom o tgoluk va kaivie kveve, nang akuruk mum gia mnang ngar, ngam gia vle kvang. ²² Nok, nong karo rektor

ngang nguk gi, kmemik kvi va kaivie kun mnam mar na? I o nok muma svil kam kpiem E Nut ka ngaomevek kam ngam a leep alautar kuon mang endruk o tgoluk ngma tu kmar orom mula kerkeknen to endo tok? Nok nguak havaeng nngia mang nguk? Muta svil dok kam kanprim muk mang a kerkeknen to endo tok? Ho mi kut nop hak!

²³ Ko ngae ho lo is hak kam kanprim muk tok hak, ekam ko, mum lo kaikkiem o rhek ruk mut lol vgum dok, ko her o rhek ruk arhe ko ho mi kut lol ko vgum Ngoldaip msim. Ii, ko mnam a segain to ngat hortgi mang Ngoldaip e Yesus kmel ko maktiegom o mia, e Yesus ta pakvom a ngaemik to endo. Ii, ta pakvom ko ta ktar kol a bret ka mhe langto, ²⁴ to kopekam ko tkanprim E Nut mang, ta kle kommen va khavaeng kalngunes ti te, “Kua vok ta arhe ko kaen mang nguk. Mgua kol a bret ta he kaem mekam mekam kam pat mang dok orom.” ²⁵ Ngat kaemik knop, to e Yesus ta kta kol a kolhi to orom a ye to a vaen to ta kta kanprim E Nut mang kat, to kreng ngar te, “Kua gidiel ta, E Nut ta sir kuo malpgem kmelha pum ka mokpom to a gunngar kar muk orom. He mnam o ni vrong kolkhek ruk mguak kaem a ngaemik to enda, mguak kaivie mnam a kolhi to enda mekam mekam kam pat mang dok orom tok kat.” ²⁶ Ii, mguer kais kam pat mang Ngoldaip orom a bret va a ye enang tok, ekam ko, mnam oni vrong kolkhek ruk mguak kaem a ngaemik to endo kmem a bret va kaivie mnam a kolhi to endo, mum kta havae mang a yor to Ngoldaip ther kol he. Ii, va nera vle tok arhe kam ngae kais mnam a kolkha to na kat

kaeknik mnam kat.

²⁷⁻²⁸ To kmikkiem enang ko ngrua mur kael pat kmor mruo mang e Yesus ka yor orom a ngaemik to endo tok, va ani mhel to nak kaemik mnam a ngaemik to endo naka ktar ka nho kun mnam en mruo na, kam mrua mnor mang en mruo te, nma totu pum E Nut ka ngaomevek to ta vle enang te, e Yesus ka vok, i o nop. Ko ani mhel to tkaem a bret va kaivie mnam a kolhi to endo, nang kle mia kolaspa he lo vua lgem en mruo ko nam lua totu pum e Yesus ka vok to orom E Nut ka ngaomevek enang tok, va e Yesus ka gidiel ther mi ktua vle kuon mang a mhel to endo he. Ko a mhel to endo ta vle enangthe ta kta krong e Yesus ko engnang a ho kat kam kta ngam a yoror her vgum ka kerkeknen to endo tok arhe. ²⁹ Ko endo na kaemik mnam a ngaemik to endo ko tlua totu pum e Yesus ka vok orom ka kerkeknen to, va ther mur kait E Nut mruo kam monik kim a kapnes ngang en, her vgum ka kerkeknen to kat arhe. ³⁰ He her gi vgum a kerkeknen to endo arhe, yek o mia kavurgem mnam muk tete ngat lo vua serppak he klol o yor. Va akuruk ngat her yor kat he. ³¹ Vanangko enangthe mor tgus ngop mrua ktar he ka nho kun mnam mor kmegom nguaro keknen mruo na, va E Nut na lo is kam monik kim a kapnes ngang ngor enang tok e. ³² Vanangko E Nut naka ktar ka psom mor tete, mor kmitgung nguaro kerkeknen, he nang En kam ho lua monik kim a yor hak ngang ngor koknaik mnam a kolkha to nak monik kim a yor ngang o mia tgus ruk mo mmie ko ngat lo kor mnam mar mang En he lua mokpom kar.

³³ He ekam tok, koornopeik, mguak kaum

kaemik mnam a ngaemik to kam mur kael pat kim muk mruo mang e Yesus ka yor, va mgua smia mo paneng nguk mruo. ³⁴ Va enangthe tang mnam muk nak vang, va en naka ktar kaemik ko mreka na, yek le kpis kaum kar muk he kaemik mnam a ngaemik to endo, he nang E Nut kam lua monik kim a kapnes ngang en vgum ka kerkeknen to kam karpaam mnam a ngaemik tok.

He mnam a kolkha to nguak pis ngok kmuk, ngor kle yek khoger kuaro papat kam keknen ngang nguk kngae orom o keknen akuruk mang a ngaemik to enda.

12

O Nngiar Ruk Mkor E Nunu A Totur

¹ He koornopeik, tete va kua svil kmoripang mula mngan to mang o nngiar ruk E Nunu A Totur nam kaenik ngang o mia ruk ngat kor mnam mar mang e Yesus he kmokpom kar, ko klo kta svil muk kam kerkol o papat mang o nngiar ri nga ngaeha ka pun msim kat e. ² Ko mut hera mnor he te, tesgun ko mut lua mnor mang E Nut vop, o vrong serppak ruk ngat lo is kam rere ngam kaegom o vrong papat ngo mamten kmit muk ngok kmar kam vraik orom mularo papat va mum gi vrong ngam muk mruo ekam mar kam totu pum mar. ³ He ekam tok, kua havaeng nguk te, endruk mnam muk npa kerrereng e Yesus ka munik orom karo rhek mut kais kam mnor mnor mang ngar te, E Nunu A Totur tlo kaenkrovgem mar kam kerrereng tok e. Va endruk mnam muk ngam mrua havae mang ngar mruo te, Ngaldaip to e Yesus, mut kais kam mnor mang ngar kat te,

mar ko mar mruo tuk, ngat ho lo is hak kam mrua havae mang ngar mruo tok e. Her gi enangthe E Nunu A Totur naka ktar el rengmat kun mnam mar, yek ngat kais kam mon e Yesus te, Ngaldaip to en tok.

⁴ E Nunu A Totur karo nngiar ngo mamten, vanangko her E Nunu A Totur to atgiang arhe, en mruo tuk to nam kaenik ngang o mia. ⁵ Ii, va o vrong reha ngo mamten kam turang o mia ormar kat, vanangko her Ngoldaip to atgiang to kat arhe o mia ngam kaeharom mar ngang. ⁶ Va o vrong reha lserpgue ngo mamten kat, vanangko her E Nut to atgiang to kat arhe, Endo nam kaeharom mar tgus ko maktiegom o mia tgus ruk ngam kaeharom mar.

⁷ Ii, ko E Nunu A Totur mruo nam mrua khenam karo nngiar ma mmok ko maktiegom a mhel langto langto mnam endruk ngat kor mnam mar mang e Yesus he kmokpom kar, he nang mar kam mo enserpgam mar mruo ormar. ⁸ Ko her gi E Nunu A Totur atgiang tuk to nama nngiar ngang akuruk mnam mar orom a nngiar to kam rere vgum En orom o papat ruk lvu laol. Vanang ngang akuruk yok, her E Nunu A Totur to atgiang to endo gi nam kle ka nngiar ngang ngar orom a nngiar to kam rere vgum En orom o papat ruk kam polger E Nut karo papat ma mmok kat. ⁹ Vanang kle ngang akuruk kat, her E Nunu A Totur atgiang to endo kat arhe nama nngiar ngang ngar orom a nngiar to kam sim kor mnam mar mang E Nut he kmokpom kar. Va her gi E Nunu A Totur atgiang to endo kat nma nngiar ngang akuruk yok orom o nngiar ruk kmeharom o mia ngaro yor, mar

kam ya. ¹⁰ Va nama nngiar ngang akuruk orom a nngiar to kmeharom o reha ruk lserpgue, va akuruk orom a nngiar to kam kol E Nut ka gu he ka ktar kpolger karo papat. Va nama nngiar ngang akuruk kat orom a nngiar to kam smia nho kun mnam o propet ngaro rhek kam mnor mang ngar te, ngta mien, i o nop. Va nama nngiar ngang akuruk orom a nngiar to kam rere orom a re langto yok. Va ngang akuruk nama nngiar ngang ngar orom a nngiar to kam hortgem a re langto yok to endo kat. ¹¹ Ii, o nngiar tgus ruk endruk ngam kottek ekam E Nunu A Totur to atgiang arhe. He nama nngiar ngang a mhel langto langto mnam endruk ngat kor mnam mar mang e Yesus he kmokpom kar kmikkiem gi enang ko en mruo tmi kut el karo papat kam ktua nngiar ngang ngar tok.

E Nut Kakro Ngaomevek Ngata Vle Enang E Yesus Ka Vok To Orom Karo Mhetor Kavurgem

¹² Ngora koka ngang nguk mang a mhel ka vok na, ko karo mhetor kavurgem ruk ngate ktua vle ge, vanangko ka vok atgiang ko karo mhetor ngat mo kappom mar. He gi enang tok kat, mor ruk ngot kor mnam mor mang Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen he kmokpom kar, mor kavurgem ruk ngote ktua vle tok kat ge, vanangko Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen ka vok atgiang orom karo mhetor kavurgem ruk mor ko ngot mo kappom mor tok kat. He enang tok, ngota vle te, Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen ka vok to atgiang tok kat. ¹³ Ii, ngota vle tok, ekam ko mor tgus ngot parrur orom E Nunu A Totur ka munik ko en

atgiang va ngota kaum ka vle kat te, e Yesus ka vok to atgiang tok arhe. Si mor o Yuda, i o o vrong rhek, i o endruk ngam kaeha ngang ngalmialaol ruk ngam kaenen mar, i o endruk nong ngalmialaol ruk ngam kaenen mar kmeha ngang ngar, va E Nut ten E Nunu A Totur ngang ngor tgus, en kmel rengmat kun mnam mor tgus he mor kam kaum ka ktal vgum en. He enang tok, ngota vle enangthe mor tgus ngot kaum kaivie mnam a kolhi atgiang to E Nunu A Totur tok.

¹⁴ Ii, ko a mhel ka vok tlo her gia vle te, en a her gi mhe atgiang e. Nove, karo mhetor kavurgem ruk ngate ktua vle ge. ¹⁵ Mu vokom na, enangthe a mhel ka nhar napa rere, va tlo is kam havae te, “Ekam ko nong dok a mhel ka ktiek, va klo is kam vle te, a mhel to endo ka vok ka mhe langto kat e.” Ii, ko a mhel ka nhar to endo tsia klai mang en mruo tok, vanangko karo rhek ruk endruk tok ngat lo is kmeharom en kam vle yok e. ¹⁶ Va enangthe a mhel ka ngaela napa rere tok kat kam havae te, “Ekam ko nong dok a mhel to endo ka keik, va klo is kam vle te, a mhel to endo ka vok ka mhe langto kat e,” va en kat tsia klai mang en mruo tok, vanangko karo rhek ruk endruk tok ngat lo is kmeharom en kam vle yok kat e. ¹⁷ Ii, ko enangthe a mhel ka vok tgus nap her gia vle te, ka keik tgus tok, va a mhel to endo tis kam ngan o rhek nngia? Va enangthe ka vok tgus nap her gia vle te, ka ngaela tgus tok, va a mhel to endo tis kam grim o tgoluk nngia? ¹⁸ A mhel ka vok tlua vle tok e, ko ta mien te, E Nut tmi kut kueng a mhel ka vok kmikkiem gi enang ko En mruo tmi kut svil kam mi kut kael karo mhetor tgus kam ktua vle tok ge.

¹⁹ He enangthe a mhel ka vok karo mhetor ngap her gia vle te, a her gi mhe to atgiang, va ka vok tgus naka vle nngia? ²⁰ Vanangko, lmien te, E Nut tmi kut kueng a mhel ka vok orom karo mhetor kavurgem ruk ngma mo kappom mar her gi kut tok arhe.

²¹ Mu vokom na, enangthe a mhel ka keik npa rere va tlo is kam klai kim a mhel ka ktiek te, “Klo kaur orom yin e.” Va enangthe a mhel ka lpek npa rere va tlo is kat kam klai kim a mhel to endo kalo nhar te, “Klo kaur orom mae kat e.” Nove.

²² Parem ko, a mhel ka vok karo mhetor ruk o mia ngma vokom mar te, ngat lo vua serppak, ka vok karo mhetor akuruk nga kle va kaum kaur orom mar kam mo kappom mar kam smia vle ge. Enangthe nop, va nok a mhel ka vok nera yor vor!

²³ Va a mhel ka vok karo mhetor ruk o mia ngam lua hover mar kat, a mhel to endo nam kle smia tar mar. Va karo mhetor ruk o mia ngama tavgom mar, a mhel to endo nam smia kas mang ngar.

²⁴ Va karo mhetor ruk ngat kais kam vle ma mmok, a mhel to endo nam lua pat kam kas mang ngar e.

He kmikkiem a koka to mang a mhel ka vok enang tok, E Nut tkaum kakro ngaomevek tgus orom o mia ruk ngat kor mnam mar mang e Yesus he kmokpom kar, mar kam mo kappom mar tgus kam kaum ka vle te, e Yesus ka vok to atgiang tok kat. He enang tok, E Nut ta hover endruk o mia ngam lua hover mar tok kat mar tgus kam vle te, o gi mo iser tgus tok, ²⁵ he nang mar kam lo mrua mommen mar mruo, vanang mar tgus kam kle va smia pat mang ngar mruo kam sim ktua mo tar mar mruo tok. ²⁶ He kmikkiem enang tok,

enangthe a mhel tang mnam muk na kerkolkol vgum a vnek tang, va ta vle te, a vnek to endo ta kol muk tgus tok kat. Va enangthe o mia ngpa teiver a mhel tang mnam muk, va ta vle kat te, muk tgus muta sirei kar en tok kat.

²⁷ He muk ruk e Kristus ka ngaomevek to ko mKorin mut kaum ka vle te, e Kristus ka vok. He langto langto mnam muk ta vle kat te, a mhe langto langto tok kat kun mnam ka vok atgiang to endo. ²⁸ Ii, va muk ruk kun mnam e Kristus kakro ngaomevek tgus, E Nut ta ktar mi kut el ka papat mang E Nunu A Totur kam mi ktua nngiar ngang nguk orom a ngaeha to a ngaenpaeir, endo kam vle te, o aposel. To kopekam endo, tle kael ka papat mang E Nunu A Totur kam mi ktua nngiar ngang akuruk yok mnam muk orom a ngaeha to alomin orom, endo kam vle te, o propet. To kopekam tok kat, tle kael ka papat mang E Nunu A Totur kam nngiar ngang akuruk orom a ngaeha to a korlotge orom, endo kam vle te, o pattermia kat. Va kopekam o nngiar ruk endri korlotge tok, E Nut ta kle kut kaen o reha akuruk yok kat ngang akuruk mnam muk. Endruk endri te, a ngaeha to kmeharom o reha ruk lserpgue, o reha ruk kmeharom o mia ngaro yor mar kam ya, a ngaeha to kam turang o mia, o reha ruk kam smia toot mang o mia ngaro reha, va a ngaeha to kam rere orom a re langto yok kat.

²⁹ E Nunu A Totur tmi kut kaen o reha ruk endruk ngang nguk, vanangko langto langto mnam muk tgus tlo kol a nngiar to kam vle te, o aposel, ngola? Va langto langto mnam muk tlo kol a nngiar to kam vle te, o propet kat ngola? Va o

pattermia, va a ngaeha to kmeharom o reha ruk lserpgue, ³⁰ va endruk kmeharom o mia ngaro yor mar kam ya, va endo kam turang o mia, va endo kam smia toot mang o mia ngaro reha, va endo kam rere orom a re langto yok kat, i o kam hortgem a re langto yok kat ngola? Ii, langto langto mnam muk tgus tlo lol o nngiar ruk endri tgus e. ³¹ Pu lmien te, langto langto mnam muk tlo lol o nngiar ruk endruk tgus, vanangko mguak kle va kngaungput mang o nngiar ruk o ngaenpaeir.

A Keknen To Kmelongtok Mang O Mia

Yu! He tete ngora keknen ngang nguk mang a ngorsang to mguaka vle orom a ngaungput mang o nngiar ruk endruk.

13

¹ Ko enangthe kopa khenam ma mmok te, ko kol a nngiar to kam rere orom a re langto yok, i o krere orom o engyel nga re kat, nang lua khenam ma mmok te, kom kaelongtok mang o mia, va kom gia vle enang a nglung to a mhel tgi vrong huhupum, i o, a kamop to a mhel tgi vrong kokrong kat ko nop nginalo ngaeha ngang ngin tok e. ² Va enangthe kopa khenam ma mmok te, ko kol a nngiar to a propet, kam havaeng o mia orom a nngiar to endo mang o papat ruk mang E Nut ko ngta tvok kim mar, i o kol a nngiar to kam rere orom o papat lvu laol, i o kol a nngiar to kam polger E Nut karo papat, i o kol a nngiar to kmor mnam dok mang e Yesus lserppak, gi dok kmis kmursiem o vlik orom kvaro papat ruk endruk, nang lua khenam ma mmok kat te, kom kaelongtok mang

o mia, va dok kho lo is hak mang a ngaeha tang.
³ Va enangthe kopa khenam ma mmok te, koma nngiar ngang endruk o tgoluk ngma tu kmar orom kuaro tgoluk tgus, va enangthe kop mur kaen dok mruo ngang o mia, mar kam rum nga svil mang dok kam ngampaei pmok ko kom kor mnam dok mang e Yesus he kmokpom kar, nang lua khenam ma mmok te, kom kaelongtok mang o mia, va dok, kom gi mur kaim dok mruo vgum tok.

⁴ Vanangko a mhel to nam mi kaelongtok mang o mia, ner mrua khenam en mruo ma mmok tok orom o keknen ruk kam lo kaeloong mnam o tgoluk, va kam vle a sim re ngang o mia, va kam lua ngaungput mang karo tgoluk, va kam lo mrua hover en mruo, va kam lo mrua het en mruo kat.
⁵ Va ner mrua khenam en mruo ma mmok kat te, kam sim kael o mia, kam lua ring o tgoluk mang en tuk, kam lua tutut kmesik, va kam lo vua him a vet orom o mia ngaro kerkeknen ruk ngat eharom mar ngang kat. ⁶ Va nam lua sirei mang o kerkeknen, vanang nam kle ksirei mang o keknen ruk ngam kottek ekam E Nut karo rhek ruk o minar. ⁷ Ii, va si o vrong tgoluk ruk ngma kirpagis kim, vanangko nam kle kaenenker kmelongtok mang o mia ge, va nam mia kor mnam en mang o mia kam sir pekam mar, va nama serppak mang o mia ngaro rhek, va nama matnge vgum o vnek kmelongtok mang ngar kat ge.

⁸ Ii, a mhel to nam mrua khenam en mruo ma mmok tok nam lua tu kmelongtok mang o mia orom o keknen ruk endruk tok e. Vanangko a gi nngiar to kam vle te, a propet ko o mia ngma rere orom E Nut karo rhek, a nngiar to endo ner mia

nop hak. Va a nngiar to o mia kam rere orom a re langto yok nera nop tok kat. Va a nngiar to o mia kam polger E Nut karo papat ner mia nop tok kat. ⁹ Ii, ngara nop tok ekam ko, mor nguaro papat ngat lo is mang ngar, va ngoma rere orom E Nut karo rhek orom nguaro papat ruk ngat lo is enang tok kat. ¹⁰ Vanangko e Yesus to tho mi kut kaenang E Nut orom ka keknen to kmelongtok mang o mia tigus, en na kat kaeknik, he E Nut nak tarkanang o nngiar tigus orom en. Nak kat kaeknik, to endo yek, o vrong nngiar ruk ngot lo is mang ngar, ngara nop enang tok, ko endo tmi kut is na hera pis. ¹¹ Ii, o nngiar tigus ngta vle enang kuaro papat ruk tesgun ko dok a gi kalyie vop, ko koma rere enang a gi kalyie va kpapat kmelel mo kim kuaro papat mo malpek enang a gi kalyie tok kat. Enang tok, kuaro papat ngat lo is. Vanangko ekam ko kua laut kngae he kuaro papat ngat is mnam dok, o keknen ruk endruk mkor dok ko dok a gi kalyie tesgun, ngat her nop kun mnam dok tok kat he. He enang tok, klo kta papat kmelel mo kim kuaro papat mo malpek kam rere orom mar enang a gi kalyie tok kat e. ¹² Ii, va tete mor tigus nguaro papat ruk mang e Yesus ngat lo is tete kat. Va ngat gia vle enangthe, ngota nho kun mnam a kleng to tlo vua mmok. Vanangko koknaik mnam a kolkha to e Yesus na kat kaeknik kpis mnam ngruera vokom kalo keik msim. Ii, tete klo is mang o papat ko koma tu kmo papat kun mnam dok. Vanangko koknaik mnam a kolkha to endo gi kuaro papat ngar ho mi kut kais mnam dok mang o vrong tgoluk tigus he ngara vle gi enang E Nut karo papat ko ngat ho mi kut kais mnam En mang o gi vrong

tgoluk tgus mang dok tok kat.

¹³ To enang tok, o keknen ruk endri korlotge ngata vle vop: endo kmor mnam mor mang e Yesus, endo kam nho mkor E Nut kam susulgim mor, va endo kmelongtok mang o mia. Va a keknen to o keknen tgus ngma ngarngar mang ta vle te, a keknen to kmelongtok mang o mia.

14

O Nngiar Ruk Laol Ko Mkor E Nunu A Totur

¹ Mguak kael a keknen to kmelongtok mang o mia te, mula treil, nang kle kriring E Nunu A Totur karo nngiar ruk nam kaenik ngang o mia. Va her a nngiar to kam vle te, a propet, endo kam rere orom E Nut karo rhek, va mgua mi ktua riring her sim kut a nngiar to endo arhe kam kol ko mkor En. ² Ko endo tkol a nngiar to kam rere orom a re langto yok ko mkor E Nunu A Totur, nam lua rere ngang o mia mang E Nut orom a nngiar to endo e. Nove, nam kle krere ngang E Nut tuk ha. He o mia ngama ngan ka re to endo karo lolhok, vanang ngat lua mnor mang ka re to e, ekam ko nma rere ngang E Nut orom E Nunu A Totur karo rhek ruk ngta tvok kim o mia. ³ Vanangko o propet ruk ngma rere orom E Nut karo rhek, ngma rere ngang o mia, he nang mar kmenserpagam mar, va kmenkrovgem mar kam matnge vgum o vnek. ⁴ Ii, endo nma rere orom a re langto yok, nam gi mur kaenserpagam en mruo tuk, vanang a propet to nma rere orom E Nut karo rhek nam kle kaenserpagam E Nut kakro ngaomevek tgus ormar tok. ⁵ He ekam tok, pu lmien te, kua svil

muk tgus kam kol a nngiar to kam rere orom a re langto yok, vanangko ko kle mi ktua svil hak te, muk kam kle kol a nngiar to kam vle te, a propet, endo kam rere orom E Nut karo rhek. Ko a propet to nma rere orom E Nut karo rhek, ka ngaeha to tok, ta laut kir kim a ngaeha to mkor endo nma rere orom a re langto yok. Vanangko gi enangthe a mhel napa rere orom a re langto yok, to kle khortgem karo rhek, he E Nut kakro ngaomevek kam kol a serppak vgum karo rhek ruk endruk tok, va a propet to endo ka ngaeha tlo laut kir kim a mhel to endo ka ngaeha e. Ngint mo iser min.

⁶ To tete, koornopeik, enangthe kopa pis ngok kmuk he krere ngang nguk orom a re langto yok, va muk mguer lo is kam kol a serppak vgum kuaro rhek e. Gi enangthe kopa pis he kael muk ma hor mang E Nut, i o kam klang nguk mo papat ruk mang E Nut, i o kam rere orom E Nut karo rhek, i o kam patter muk mang E Nut, to endo yek, ko kais kmenserpagam muk tok. ⁷ Ko a nngiar to kam rere orom a re langto yok ta vle gi enang o gi vrong tgoluk ruk ngat gi vrong kaeti, enang a ngaesong, i o a kamop. Ko enangthe a mhel npa tutumbrus kam pum a kamop, i o tker hupum a ngaesong, va o mia ngara mmok mang a kni nngia? ⁸ I o enangthe a mhel npa ker hupum a nglung, va endruk ngama kar va tomten ngar kais kam mnor kam hop kmus nngia kat? ⁹ Va ta vle ngang nguk her gi enang tok kat arhe. Ko enangthe mup lua rere orom o rhek ruk o mia ngat kais kam ngannik, va o mia ngat lo is hak kam mnor mang mularo rhek kat e. He ekam tok, mguer gi mur kaim muk mruo pum mularo rhek

ruk endruk tok.

¹⁰ Pu lmien te, o vrong rhek ngarlavurgem mo mmie, vanangko o mia tgus ruk ngma rere orom ngarta re mruo ngma ngan nga re mruo. ¹¹ He ekam tok, enangthe dok kop lua ngan a re tang ko o mia ngma rere orom, va ta khenam te, dok a takpun to a vrong rhek ngang endruk ngma rere orom nga re mruo. Va endruk ngma rere orom nga re mruo ngta vle ngang dok kat te, mar o takpun ruk o vrong rhek ngang dok kat. ¹² Ii, mgua her gia vle gi enang o tgoluk ruk endruk ngat sim kaeti, he nang o mia kam mnor mang mularo rhek tok kat. He ekam ko muma sovet kam lol o nngiar ko mkor E Nunu A Totur, va mguak kle ksovet kam vle kia vul orom E Nunu A Totur karo nngiar ruk ngat kais kmenserpagam E Nut kakro ngaomevek.

¹³ He her gi vgum a papat to te, o mia ngak ngan mularo rhek, kua havaeng nguk te, endo tkol a nngiar to kam rere orom a re langto yok, nak le kngarkie kat ngang E Nunu A Totur kmen a nngiar langto ngang en kat, endo kam hortgem karo rhek ruk endruk, he nang o mia kam ngan-nik. ¹⁴ Ii, ko enangthe ngopa ngarkie orom a re langto yok ko mkor E Nunu A Totur, va ngot gia vle gi enangthe, E Nut tgi kaenkrovgem nguaro vurkul tuk, nang nguaro papat ngam lua kol a serppak vgum tok e. ¹⁵ To ngruak kan e? Ngruak ngarkie orom a re langto yok mnam a long langto kmenserpagam nguaro vurkul mruo, va mnam a long langto yok ngruak kle kngarkie orom ngua re mruo kat kmenserpagam nguaro papat tok kat. Ii, va ngruaka kni kat orom a re langto yok mnam a long langto kmenserpagam nguaro vurkul mruo,

va mnam a long langto yok kat ngruaka kni orom ngua re mruo kmenserpagam nguario papat tok kat. ¹⁶ He enangthe mupa kaum he gia rere orom a re langto yok ko mkor E Nunu A Totur kam kanprim E Nut orom tok, nang a mhel langto nap lua mmok mang E Nunu A Totur karo nngiar, napa vle kun pgegom muk va en tis nngia kmenserpagam mularo rhek ruk endruk kam re te, “Mar o minar?” Ko enangthe muk mruo mut lo is kam ngan a re tang ko o mia ngta kanprim E Nut orom, va en ner kais nngia kat? ¹⁷ Pu lmien te, mut ho mi kut kanprim E Nut orom a re langto yok to endo tok, vanangko o mia akuruk ngat lo is hak kam kol a serppak vgum a re to tok e.

A Nngiar To Kam Rere Orom A Re Langto Yok Ta Vle Te, A Ngaelmir To Kmel O Tamatan Nga Sripa Orom

¹⁸ Kua kanprim E Nut mang dok mruo ko koma ngarkie orom a re langto yok kir kim muk tgus. ¹⁹ Vanangko mnam o kolkhek ruk E Nut kakro ngaomevek ngama kaum kam totu pum En, ta ya dok kam vrua rere nong ke laut orom o rhek ruk o mia ngat kais kam ngannik kam smia keknen ngang ngar, nang tlo vu ya dok kam vua ngarkie orom a re langto yok kam hoger tok e.

²⁰ He ekam tok, koornopeik, mguak tu kam kat kael mo kim mularo papat mo malpek mang E Nunu A Totur karo nngiar ri enangthe muk o gi ngnes vop. Nang mguak kle va ka vle enang o mia ruk laol orom mularo papat ruk kam sim kut kael mo kmar mo malpek mang karo nngiar ri. Vanang ta mien te, mguaka vle enang o gunsvel orom

mularo papat ruk mang kmeharom o kerkeknen orom E Nunu A Totur karo nngiar ri. ²¹ Mu vokom na, ngat ittiegom E Nut karo rhek mruo kun mnam E Nut ka meer te,

“Ngor sia rere ngang kuario mia mruo ri orom o tamatan ngartaro rhek mruo, vanangko ngar lua svil kam ngan vgum dok ge.”

Ii, Ngoldaip thavae tok.

²² He ekam tok, E Nut karo rhek ruk endruk ngta khenam ma mmok te, muk ruk mut kor mnam muk mang E Yesus he kmokpom kar, a nngiar to kam rere orom a re langto yok tlua vle te, en a ngaelmir to kam khenam muk mruo ma mmok te, muk o serpgar enang ko muma pat mang nguk tok e. Nove, ta kle va ka vle ti te, muk kmel o tamatan nga sripa orom tok ha. Vanangko a nngiar to ta vle te, a propet, endo E Nunu A Totur nam kaen ngang o mia kam rere orom E Nut karo rhek, her a nngiar to arhe ta vle ngang endruk ngat kor mnam mar mang E Yesus he kmokpom kar kmenserpagam mar orom. Nang tlua vle te, a ngaelmir to ngang nguk kam mrua per orom muk mruo pum tok ko pum o tamatan ngaro kerok e. ²³ To enang tok, mnam o kolkhek ruk muk ruk E Nut ka ngaomevek mguaka kaum kam totu pum E Nut, enangthe mupa rere orom re langto yok kngae, nang o mia akuruk ngap lua mmok mang E Nunu A Totur karo nngiar, i o o tamatan ngpa vle kun pgegom muk ko muta rere orom a re langto yok tok, he ngat lua ngan mularo rhek ruk endruk, va nngia? Nok ngar mia pat te, muk tgus muta veve he. ²⁴⁻²⁵ Vanang enangthe muk tgus mupa kle va krere orom E Nut karo rhek

kngae ko mut kaum kam totu pum E Nut, nang o mia akuruk ngat lua mmok mang E Nunu A Totur karo nngiar, i o o tamatan ngpa vle kun pgegom muk ko muta rere orom E Nut karo rhek ruk endruk tok, va mularo rhek tgus ruk endruk ngar kais knommen o mia ruk endruk ngaro vurkul kmel ngaro kerkeknen ruk ngma tuvgom mar ma mmok. He her vgum mularo rhek ruk endruk tok, o mia ruk endruk ngar mrua hahanang ngar pum ngaro kerkeknen, endruk o mia tgus ngara monik kim a kapnes ngang ngar pum mar. He enang tok, o tamatan ngara tubulkek kam totu pum E Nut vgum tok kat kam re te, “E Nut tmia vle mo pgegom muk.”

O Mia Nga Sim Kut Kaelel Mo Kmar Mruo Kam Totu Pum E Nut

Nga Sim Kut Kaeha Orom A Nngiar To Kam Rere Orom A Re Langto Yok

²⁶ To koornopeik, mguak kan e? Pu lmien te, mnam o kolkhek ruk muma kaum kam totu pum E Nut, akuruk mnam muk ngma pis orom o vrong nngiar ruk mkor E Nunu A Totur, endruk endri te, endo kam kni, endo kam rere malpgem o mia kam patter mar, endo kam polger E Nut karo papat, endo kam rere orom a re langto yok, va endo kam hortgem a re to endo yok kat. Vanangko mguak kaeha orom mularo nngiar ruk endruk, va mguak kaeharom mar kam mi kut kaenserpagam E Nut ka ngaomevek ha. ²⁷ Vanang mang a nngiar to kam rere orom a re langto yok, mnam o kolkhe ruk muma kaum kam totu pum E Nut, enangthe a mhel langto npa rere malpgem muk orom a re langto yok, va mguaka tting mang alo gi mhel

alomin, i o korlotge tuk kam rere, nang kam grap mang korlotge mguak or kmennegiang mar kam rere tok e. Va langto langto mnam mar nak rere mnam kta long mruo, nang lua motavret orom o rhek e. Nak rere knop, to a mhel langto naka vle kun pgegom mar tgus kam hortgem karo rhek ruk ta rere orom mar kun mnam langto langto ngarta long tok kat. ²⁸ Vanang enangthe nong a mhel tang ngang nguk kam hortgem a mhel to endo karo rhek, va endo ta rere orom ka re langto yok na vrua vle na he lo kta rere kun pgegom muk ko muma kaum kam totu pum E Nut e. Na vrua vle ko tok he mrua rere kun mnam en mruo ngang E Nut tuk kmenserpagam en mruo tok, vanang kam rere kuo malpgem o mia nak or.

Nga Sim Kut Kaeha Orom A Nngiar To A Propet

²⁹ Va mang a nngiar to ta vle te, a propet, mguak orim alo propet ruk alomin, i o korlotge kam rere tok. Nang muk ruk muta ngan ngaro rhek, mgua smia papat ekam ngaro rhek kam mnor mang ngar te, ngta mien o nop. ³⁰ Va enangthe E Nut npa klang a mhel mo rhek ko tgi korsang kun pgegom o mia ko muta kaum kam totu pum E Nut he khop kam rere, va endo nma ktong o mia kam rere kngae malpgem o mia, en nak korsang he vrua vle na, he ka mnang kaela to endo ko thop ku, kam polger karo rhek ma mmok. ³¹ Mgua koregot kim muk mruo tok, ko muk tgus mut kais kam rere orom E Nut karo rhek mnam muta long mruo kam patter o mia, he nang o mia tgus mnam muk kam lol o papat ruk endruk he kol a serppak vgum mar. ³² Ii, mgua koregot kim muk mruo tok, ko

a propet langto langto tkais kam toot mang kta nngiar mruo to tkol ko mkor E Nunu A Totur he mur koregot kim kaela enang tok. ³³Mgua sim kut kaelel mo kmuk mruo he kolkol ekam E Nut mruo, muk kam koregot kim muk mruo tok, nang lua motavret orom o rhek ekam ko E Nut karo papat mruo ngam lua motavruru tok kat e. Nove, E Nut nam sim kut kaelel mo kim karo papat ha.

Lraip Ruk lKorin Nga Sim Kut Kaikkiem Ngarta Keknen Mruo To Kam Lua Rere He Kmotavret Orom O Rhek

Va mang mula mngan to mang lraip, kua havaeng nguk te, E Nut kakro ngaomevek tgus ruk orom karo mia mruo, endruk tmur el mar kam vle ngang En mruo, mar ngam kaum kam totu pum E Nut mnam ngarta rengmat mruo, nang lraip ngam lua rere he motavret orom o rhek e. ³⁴He gi enang tok kat, lraip ruk kun mnam E Nut karo ngaomevek ruk ko mnam mularo maksien kat nga gia vrua vle he ho lo kta rere kam motavret orom o rhek tok kat e. Ii, nga sim kut kaikkiem mularo pos mruo ko ngata hagam mar kam rere, nang kle khavaeng ngar kam mrua krus orom mar mruo kam vle ku meorom ngalmialurokol ngaro tavgo enang tok. ³⁵Vanang mnam o kolkhek ruk mum kaum kam totu pum E Nut enangthe lraip ngpa svil kam mnor mang a papat tang, va ngak or na, kais ko nga kat kaeknik he smia pis ngok mreka na, to endo yek nga kle ka mnganang ngalmialurokol mruo ko mreka. Nga kaeharom tok, matok ngak ngam a leep kuon mang o mia ko ngapa rere kun ppegom muk he motavret orom o rhek ko muta kaum kam totu pum E Nut.

³⁶ He kmikkiem kuario papat ruk kam totu pum Ngoldaip orom E Nunu A Totur karo nngiar ri, kua svil kam mnganang nguk te, nngia ko mut vua pat te, muk mruo tuk ruk mut ho mi kut kais orom E Nut karo papat? Nok pathe E Nut karo rhek ngat ottek vgum muk vor? I o nok mut mur kaelel muk te, muk tuk ruk mut lol E Nut karo rhek vor? ³⁷ Hai-e, enangthe tang mnam muk nap mrua kansgum en mruo kam mon en mruo te, en a propet langto, i o nap mrua per orom en mruo kam havae te, E Nunu A Totur tvu kaen o vrong nngiar ngarlavurgem ngang en, va en na smia pat ekam kuario rhek ruk ko kaittiegom mar ngang nguk tete na, he klol mar te, mar Ngoldaip karo mur rhek mruo ruk En mruo teknik ngang ngor.

³⁸ He enangthe a mhel to endo nap kaennegiang Ngoldaip karo rhek ruk endruk ka mnang ngar, va E Nut ner le kaennegiang a mhel to endo ka mnang en gi enang tok kat.

³⁹ He ekam tok, koornopeik, enang ko ko her havaeng nguk, mguak le mi ktua riring a nngiar to mkor E Nunu A Totur, endo kam rere orom E Nut karo rhek. Si enang tok, vanang mguak or kam hagam o mia kmeha orom nga nngiar to kam rere orom a re langto yok kat e. ⁴⁰ Pu lmien tok, vanangko mguak totu pum E Nut, va mguak totu pum orom mularo papat ruk mum sim kut kaelel mo kmuk orom mar kam mi ktua totu pum En ormar tok, nang lua motavret orom o rhek e.

15

E Pol Ta Keknen Mang En Mruo Te, En A Mi Aposel Msim To Nma Kaum Kar O Aposel Akuruk

Kam Havaeng O Mia Mang A Knovvur

1-2 Va tete, koornopeik kua svil kmel pat kim muk mang a knovvur, endo ko her havaeng nguk mang tescun, he mut her kol vgum dok he ka srim mularo ngorsang kuon malpgem kat. Ii, he E Nut ther susulgim muk her vgum a knovvur to endo kat arhe. Va nera susulgim muk kngae tok kat, enangthe mup smia kpom a knovvur to endo mekam mekam. Ii, mgua smia kpom o rhek ruk mang a knovvur to endo mekam mekam tok, matok mgua korim he mur kaim muk mruo pum mula papat to kam ksir pum a keknen to kmor mnam muk mang e Yesus.

³ Ii, ko a knovvur to endo, karo sogi msim ko her lol vgum e Yesus mruo, to le khavaeng nguk mang ngar tok kat. He her karo sogi ri arhe te: Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen tyor mang nguaro kerkeknen kmaottam E Nut karo rhek ruk ngat ittiegom mar, mar kam pis lmien orom en tok. ⁴ Va ngat el kun mnam ka nnak kat, to E Nut tle khover petgim ka nnak ko mnam a kolkha to korlotge orom kopekam ko ngat el. Ngat eharom ngang tok, he kaottam E Nut karo rhek ruk ngat ittiegom mar kat, mar kam pis lmien orom en tok kat. ⁵ Va tmur khenam En ma mmok kat. Ii, a knovvur karo sogi ri arhe.

Ii, e Yesus tmur khenam En ma mmok ngang e Sipas to e Pita ko pekam ko thop petgim ka nnak, to ngang karo aposel ruk loktiek hori orom alomin kat. ⁶ To kopekam tok, tmur khenam En ma mmok ngang o mia akuruk ngat kais te, 500, endruk ngat kor mnam mar mang En he kaum ka vle ko mnam a mhe to atgiang. Vanang o mia kavurgem mnam

mar ngta ktal ka vle tete vop. Gi akuruk mnam mar ngat her yor he. ⁷ To ko pekam tok, tmur khenam En ma mmok ngang e Yems kat, to ngang karo aposel akuruk kat. ⁸ To kopekam mar tgus ko ta ktar mur khenam En ma mmok ngang ngar tok, va si dok to kua vle enang te, e inao ta kpoot mang karo kenho kam kol dok, vanangko e Yesus tmur khenam En ma mmok ngang dok kat.

⁹ Ii, kua vle enang te, e inao ta kpoot mang karo kenho kam kol dok ekam ko kua vle te, a aposel to ta vle kong tu hak kopekam o aposel tgus. Va dok ko ho lo vu eveep is hak, o mia kam gia mon dok te, dok a aposel, ekam ko tesgun dok ko her kol a regesal mang E Nut kakro ngaomevek he. ¹⁰ Ko si vle enang tok, vanangko E Nut ther ring ya mang dok ge, he her mi kut el dok kam vle gi enang ko koma vle tete. He E Nut tlo mur kaim En mruo pum ka ngaeha to kam ring ya mang dok kat e. Nove, ko dok koma prongyek ka psek kmeha lserppak kir kim o aposel ngaro reha tgus. (Vanangko nong kua serppak mruo to kom kaeha orom tok e. Nove. E Nut mruo tring ya mang dok he kaen a serppak kun mnam dok kmeha orom tok.) ¹¹ Pu lmien tok, vanangko enangthe dok mruo to kop havaeng nguk mang a knovvur, i o o aposel akuruk vanie, vanangko her a knovvur karo sogi ri arhe mor tgus ngoma havaeng o mia tgus orom mar. He her muk ruk mut her kor mnam muk mang ngar kat arhe.

*E Pol Ta Keknen Mang O Mia Te, Ngara Hop
Petgim Ngaro Nnak*

¹² He ekam ko ta mien te, ngot hera havaeng nguk mang Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen te, ther mi hop petgim ka nnak, va nngia ko akuruk mnam muk ngma kokheng dok kam havae te, nong a mhel tang to tis hak kam hop petgim ka nnak? ¹³ Mu vokom na, ko enangthe mula papat npa mien tok te, a mhel tlo is hak kam hop petgim ka nnak, va nak mien mang Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen tok kat te, si en kat, va en tlo hop petgim ka nnak kat ngola? ¹⁴ He enangthe lmien tok kat te, Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen tlo hop petgim ka nnak, va nak mien kat te, ngot mur kaim mor mruo pum nguaro rhek ruk kam havaeng nguk mang en tok kat ngola? Ii, va nak mien mang muk kat te, mut mur kaim muk mruo pum mularo papat ruk kmor mnam muk mang e Yesus tok kat. ¹⁵ Va kam ngam kuon mang a papat to endo kat ko enangthe npa mien tok te, e Kristus tlo hop petgim ka nnak, va nak mien kat te, si nguaro rhek ruk mang E Nut kat, va mar nong o rhek ruk o minar kat e. Ko ngoma havaeng nguk mekam mekam te, her E Nut arhe, Endo thover Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen petgim ka nnak he. Vanang enangthe mula papat npa mien tok te, nong a mhel tang to tis hak kam hop petgim ka nnak va nak mien kat te, E Nut tlo hover e Yesus petgim ka nnak kat e. ¹⁶ Ko enangthe lmien te, o yoror ngat lo is hak kam hop petgim ngaro nnak, va nak mien tok kat te, si Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen ko tyor, va en kat tlo hop petgim ka nnak tok kat e. ¹⁷ He enangthe lmien te, Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen tlo hop petgim ka nnak, va nak mien kat te, mut

mur kaim muk mruo pum mularo papat ruk kmor mnam muk mang En, he enang tok muta vle orom mularo kerkeknen vop. ¹⁸ Va enangthe Imien te, Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen tlo hop petgim ka nnak, va nak mien kat te, o yoror ruk ngat kor mnam mar mang Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen he kmokpom kar mnam o kolkhek ruk ngma ktal ka vle vop, va ngat her mur im mar mruo pum ngaro papat ko ngat kor mnam mar mang En he kmokpom kar tok kat. He enang tok, E Nut tlo kat kais kam susulgim mar vgum o papat ruk endruk kat e. ¹⁹ Gi enang tok, ko enangthe ngopa nho mkor Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen gi orom nguaro gi ngorsang ruk mo mmie mnam a venloot to enda tuk, va suvrum mor he, ko o mia ngat ho mi kut kais kam hallam mor hak. Va nong klenar ngang ngor ko yok ruk o mia ngat lo kais kam hallam mar kir kim ko ngat kais kam hallam mor tok e.

²⁰ Parem ko, ta mien hak te, E Nut tmi hover Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen petgim ka nnak he, he Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen ta vle te, endo aktarang kun mnam o yoror kam hop petgim a nnak ko tpakvom a ngaeha to kam hop petgim ka nnak he. He enang tok, ta vle enangthe, E Nut ta hengrem ka loot to orom o yoror orom En ko thover tok arhe. ²¹ Ii, ta vle enang tok, ekam ko her gi vgum a mhel atgiang to e Adam ko teharom a kerkeknen, o mia tgus ngak yor. He her gi vgum a mhel atgiang, Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen tok kat ko thop petgim ka nnak, va endruk ngat yor ngara hop petgim ngaro nnak enang tok kat. ²² Ii, ko endruk tgus ngat pal mnam

e Adam, her mar ruk arhe ngak yor. Va nera vle gi enang tok kat ngang endruk ngat pal mnam Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen ko E Nut nera hover mar petgim ngaro nnak gi enang ko ta ktar hover en petgim ka nnak tok kat, mar kam kol a ktalhok to kam plong vle ko kim En ngnik ngnik. ²³ Ii, nera hover mar tok, vanangko langto langto nera hop kmikkiem kta long mruo. Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen naka ktar hop he ka vle enang Endo E Nut ta hengrem ka loot to o yoror orom, to mnam a kolkha to nak kat kaeknik mnam, E Nut ner kle yek khover endruk ngta vle ngang En mruo. ²⁴ Na kat kaeknik kmeharom tok, yek endo yek, nera tarkanang o venloot tgus, ko nak rum kim o vrong serppak, o vrong kool, va o vrong kool ngalmialaol, to le kael karo mia mruo ruk E Nut ka tavgo nma vle kuo mang ngar ko maktiegom Ngor Teit E Nut. ²⁵ Ii, ner kaeharom tok, ko ka tavgo naka vle kuo mang o mia kam ngae kais ko nak rum kim karo imuo tgus he karkar mang ngar kam tarkanang ngar tgus. ²⁶ Va Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen ka imuo to ta vle pekam karo imuo tgus, Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen naka tarkanang karo reha tgus kam rum kim karo imuo tgus orom. Va ka imuo to endo, ta vle te, endo tkol a serppak kmim o mia kngam mar o yoror. ²⁷ Ii, Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen nak rum kim endo tkol a serppak kmim o mia kngam mar o yoror tok, kmikkiem enang ko ngat ittiegom E Nut karo rhek mang te, “E Nut ta slak orom o vrong serppak tgus kmenik ngang en, he nang en kam kir kim mar tgus he karkar mang ngar.” Mu vokom na, E Nut karo rhek ruk

endruk ngta mon a re te, “o vrong serppak tgus” ko E Nut ta slak orom mar kmenik ngang, he en kam kir kim karo imuo tgus kam karkar mang ngar. Vanang a re to te ‘o vrong serppak tgus,’ ngota mmok mang te, thua kol E Nut mruo kat e, Endo msim tmur slak orom o serppak tgus ruk tok kmenik ngang. ²⁸ Ko kopekam ko Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen nak rum kim karo imuo tgus tok, to endo yek, E Nut Khal to en, ner mrua slak orom En mruo kmel en mruo ku meorom E Nut to ten o serppak ngang ka tavgo, he nang E Nut kam kir kim mar tgus tok? Te tok, E Nut tuk to nera vle te, En A Ho Ngaurar Hak to ka tavgo ta vle kuo mang o vrong tgoluk tgus!

²⁹ Vanang enangthe npa mien te, nong a mhel tang hak to tis kam hop petgim ka nnak, va kman ko o mia ngam mur kaen mar mruo ngang ngarlenar kam parrum mar mang o yoror vop? Nok ngat mur kaim mar mruo tok vor? Ko enangthe npa mien te, o yoror ngat lo is kam hop petgim ngaro nnak, va nak mien kat te, o yoror ruk ngarlenar ngat kol a parrur mang ngar, ngar lo kat kais hak kam hop petgim ngaro nnak kat e.

³⁰ Va si mor kat, enangthe npa mien te, a mhel tho lo is hak kam hop petgim ka nnak, va kman ko kom mur kaen dok mruo ko mo kernonhommok mekam mekam kam havaeng o mia te, ngat kais kam hop petgim ngaro nnak? ³¹ Kua mien ngang nguk orom kuario rhek ruk endri te, kom mur kaen dok mruo mo kolkhek tgus ko mo kernonhommok, dok kam yor. Kua mien tok, gi enang ko koma mien kam karmail mang nguk ko mut kor mnam muk mang Ngoldaip e Yesus te, her

en arhe Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen he kmokpom kar. ³² Va enangthe npa mien te, a mhel tho lo is hak kam hop petgim ka nnak, va nak mien kat te, nok ko her mur im dok mruo pum kua serppak to kmus mnam a rengmat ta e Epeses kar o ngaemslang laol ruk ngta sop, ko koma kaus mang o gi vrong papat ruk ngat ottek ekam o gi vrong mia ruk mo mmie ko ngam lua nho mkor E Nut kam hover mar petgim ngaro nnak. Ii, enangthe npa mien te, a mhel tho lo is hak kam hop petgim ka nnak, va

“So mor he kam gia tagur pum a ngaemik va a ngaivie, ko ngrer gia yor to nop.”

³³ Mguak or kam mnang o mia kam vraik orom mularo papat enang tok e. Ko enangthe muma vle mekam mekam ko kim endruk ngaro keknen ngat kernonho, va mguera tarhigiang ngar ormar kam kolkol ekam mar tok kat.” ³⁴ Mgua kle va mur kael votgem muk mruo na, he sim ktua papat ekam E Nut karo rhek ruk o minar. He enang tok, mgua mrua kser muk pum a kerkeknen to kam klai mang a keknen to kam kta hop petgim nguaro nnak, ko akuruk mnam muk ngma tu kmo papat ruk mang E Nut. Kua havaeng nguk orom kuaro rhek ruk endruk tok, he nang dok kam ngam a leep kuon mang nguk.

E Nut Nera Hover O Mia Orom Ngaro Pkor Ruk O Gungae Petgim Ngaro Nnak

³⁵ Vanangko enangthe a mhel tang na pe gia mnganang dok te, “Endruk ngak hop, ngara hop nngia? Va ngaro pkor ngara kolkol ekam erieto he ka nho nngia ko ngak kaeknik kpis?” ³⁶ Na

mnganang dok tok, va dok ko kais kmoripang te, yin, ila lpek ta tok hak. Ko enangthe ke ho to a vit ngaro khek ngap lua vui na, he ka rpuo ku mmie, va ke ho to a vit ngaro khek ngap lo is hak kam pagis, he nang kakro miel kam tgep e. ³⁷ Va o mia ngam lua kavang a sigla, i o a tomhel langto ka ho ko tlaut he. Nove, ngam kle va kavang ka khek ha. ³⁸ Ii, ngma kavang o vrong hi ngo mten ngaro khek tok, to E Nut nma klang ngar mo serppak kam laut orom ngaro mi kut hi mruo kmikkiem gi enang ko tmur mi kut el a ho ka mten langto langto kam nho tok ko nak pus mnam ka khek to endo. ³⁹ Va o vrong tgoluk ngaro pkor ngaro mten ngaro mten tok kat gi. Ko o mia ngaro pkor ngam ktua vle gi, va o ngaemslang ngaro pkor ngam ktua vle gi. O iningol ngaro pkor ngam ktua vle gi, va o singol ngaro pkor ngam ktua vle kat gi. ⁴⁰ Va lmien kat te, o tgoluk ruk kuon ma volkha gi, va o tgoluk ruk mo mmie kat gi, vanangko ngam ktua vle gi orom ngaro kraen gi. ⁴¹ Va ta vle tok kat ngang a kolkha, a kenho va o ketor, ko ngartaro mur kraen kat gi. Va si a ketor langto langto, va nam ktua vle orom karo mur kraen kat gi.

⁴² He nera vle gi enang tok kat ngang o yoror kun mnam a kolkha to ngak hop petgim ngaro nnak kat. Ko endruk ngat yor, ngat yor orom ngaro pkor ngaro mamten ruk ngata ngti he. Vanangko endruk E Nut nera hover mar petgim ngaro nnak, nera hover mar orom ngaro pkor ngaro mamten ruk ngar lo is hak kam kta ngti kat e. ⁴³ Ko ngat yor orom ngaro pkor ngaro mamten ruk o mia ngam lua nho orom mar ko ngat kais kam ngti tok, nang E Nut ner kle khover mar orom ngaro

pkor ngo mamten ruk orom ngaro kraen. Ii, ngat yor orom ngaro pkor ngaro mamten ruk ngat lo vua serppak, nang E Nut ner kle khover mar orom ngaro pkor ngaro mamten ruk ngat vu serppak. ⁴⁴ Ii, ngat yor orom ngaro pkor ngaro mamten ruk mkor o mia mnam a mmie ta, nang E Nut ner kle khover mar orom ngaro pkor ngaro mamten ruk mkor E Nunu A Totur.

He kmikkiem enang tok, enangthe npa mien te, o mia ngaro pkor ngaro mamten ruk mkor o mia mnam a mmie ta, va nak mien kat te, o mia ngaro pkor ngo mamten ruk mkor E Nunu A Totur tok kat kuon ma volkha tok kat. ⁴⁵ Ta mien tok, kmikkiem gi enang ko ngat ittiegom E Nut karo rhek te, “E Nut tkueng a mhel to e Adam he ta ktal ka vle he.” He enang tok, E Nut tmeng e Adam langto gi, endo tpis knaek he nam kaen a ktalhok to kam plong vle ko kim E Nut ngnik ngnik her vgum E Nunu A Totur arhe. ⁴⁶ Ii, endo tpis knaek he kaen a ktalhok to kam plong vle ko kim E Nut ngnik ngnik vgum E Nunu A Totur, en tlo ktar kpis mo mmie ktar mang e Adam to E Nut ta ktar kueng e. Nove, e Adam to E Nut ta ktar kueng ta ktar kpis, yek endo yek, endo nam kaen a ktalhok to kam plong vle ko kim E Nut ngnik ngnik vgum E Nunu A Totur ther kle kpis knaek. ⁴⁷⁻⁴⁸ A mhel to ta ktar kpis, en tottek ekam a mmie ta ko E Nut tmi kut kueng orom, he endruk ngat pal mnam endo tottek ekam a mmie enang tok, ngam gia kolkol ekam en tok kat. Vanang endo ta pis knaek mang, en tottek kuon ma volkha, he endruk ngat pal mnam endo tottek kuon ma volkha ngara kolkol ekam en tok kat arhe. ⁴⁹ He gi enang ko E

Nut tvokom mor tete orom e Adam kalo keik, va E Nut ner kle kvokom mor koknaik kat orom nguaro pkor ruk o gunngae gi enang ko nma vokom endo tottek kun kuon ma volkha enang tok kat.

⁵⁰ Vanang koornopeik, kua svil kam havaeng nguk orom kuaro rhek ruk endri na te, o mia ngaro pkor orom ngaro gidiel ruk ngat kais kam yor he ka ngti, nga ho lo is hak kam kaum ka vle kar endruk E Nut ka tavgo ta vle kuo mang ngar ngnik ngnik e. Ko o mia ngaro pkor ngo mamten ruk ngat kais kam yor he ka ngti, nga ho lo is hak kam kaum ka vle kar endruk orom ngaro pkor ngo mamten ruk ngat lo kat kais kam yor he kta ngti kat e. ⁵¹ Mu ngnek na. Ko kua svil kam polger o rhek ruk tesgun ngta tvok kim o mia. Kua svil kam polgerik te: Mor o mia ruk mo mmie, mor tgus ngruer lua yor vop, nang e Yesus na kat kaeknik. To endo yek, mnam a kolkha to endo, E Nut nera hortgem nguaro pkor. ⁵² Ii, ko mnam a kolkha to endo, a nglung nak kaeti kmel ngaelmir mang a kolkha to a kser kim. To o yoror ruk ngat kor mnam mar mang e Yesus he kmokpom kar mnam o kolkhek ruk ngta ktal ka vle vop, E Nut nera hover mar petgim ngaro nnak to nera kaum ka kser mor tgus pum nguaro pkor ngo mamten ruk ngat kais kam yor he ka ngti ho mi kut mnam ke venloot to endo gi, kam hortgem mor. Ii, ngrer lo kais kam vutko vop, va ner hortgem mor orom nguaro pkor ruk o gunngae. ⁵³ E Nut nera hortgem mor tgus tok, ko o mia ngaro pkor ngo mamten ruk ngat kais kam yor he ka ngti ngak hortgi enang tok kam pi orom ngaro pkor o gunngae ruk ngat lo is kam yor he ka ngti kat e. ⁵⁴ Ko mnam a venloot to

nguaro pkor ngo mamten ruk ngat kais kam yor he ka ngti ngak hortgi enang tok, he ngot pi orom nguaro pkor ruk o gunngae ko ngat lo is kam yor he ka ngti, E Nut nera kaottam karo rhek ruk ngat ittiegom mar, mar kam pis lmien ko ngat ittiegom mar te,

“E Nut nera hover o yoror petgim ngaro nnak kir kim e Seten ka serppak to nam kaim o mia kngam mar o yoror.”

Va

⁵⁵ “Yindo im kaim o mia kngam mar o yoror, ima vle enang a kidot to nma kner o mia, vanangye ho lo kat kais hak kam kta kir kim E Nut ka serppak kat e!”

⁵⁶ Ii, nma kner o mia kngam mar o yoror pum ngaro kerkeknen ruk ngam kaeharom mar. Va E Nut karo pos ngam kael o mia ma hor mang ngaro kerkeknen ruk endruk kam kner mar ormar tok kat. ⁵⁷ Vanangko mor tgus ngruak kanprim E Nut ko ther kir kim e Seten ka serppak to endo he, her vgum Ngoldaip e Yesus Kristus arhe.

⁵⁸ He ekam tok, koornopeik ruk koma sei kme-longtok mang nguk, mguak sir lserppak orom mularo papat ruk mang E Nut te, ner mia hover o mia petgim ngaro nnak. Va mguak or kam mnang o mia akuruk kam vraik orom mularo papat ruk endruk enang tok kat e. Ii, mguaka vle tok, he ka prongyek ka psek orom mularo reha ruk kam havaeng o mia mang Ngoldaip, ekam ko muta mnor he te, E Nut ner lua mnang nguk, muk kam mur kaim muk mruo pum mularo reha ruk mang Ngoldaip tok e.

16

E Pol Ta Keknen Mang A Nngiar To Ngang E Nut Karo Mia Ruk Ko mYerusalem

¹ To tete kua svil kmoripang mula mngan to mang mula nngiar to ngang E Nut karo mia mruo. Kua svil kam havaeng nguk te: Mguak kaeharom a her gi ngaeha to ko her havaeng E Nut kakro ngaomevek ruk ko mGalesia kmeharom tok kat.

² Ii, ko a ngaeha to endo ta vle ti te, mnam a kolkha to aktarang langto langto ko muma kaum kam totu pum E Nut, langto langto mnam muk na mi kut kael o krek kam mi ktua vle ngang E Nut karo mia mruo kmelpas orom mar kmikkiem kta serppak mruo. He enang tok, mnam a kolkha to nguak pis ngok kmuk, ngua lo kais kam kta kaum muk kam ngrang o krek mkor muk.

³ Mguak kaeharom tok, to nguak pis ngok kmuk, to endo yek, ngor kaittiegom o hor akuruk ngang lYerusalem, he nang o hor ruk endruk kam sir orom mularo mia mruo kam rere orom mar mang ko muk mruo mguaka tting mang ngar kam kol mula nngiar kam ngae kmen ngang lYerusalem. To ngora meng o mia ruk endruk orom ngaro hor ruk endruk kmen mula nngiar ngang ngar.

⁴ He enangthe dok mruo kop kais kmikkiem mar kmenserpagam ngaro reha, va mor tgus ngurera kaum kngae.

E Pol Ta Mnganang lKorin Kam Ring A Ngaekam Ekam En

⁵ To kopekam ko nguak kaelha kaeha kngae ko mnam a mhe to e Masadonia, ngora pis ngok kmuk kat. Vanangko ngora ktar kaelha kvaik

kottek mnam o rengmat ruk ko mMasadonia na. ⁶ Klua mnor, nguak pis ngok kmuk va nok ngora vle lvur hok ko kmuk, i o kam vle ko kmuk kais ko a venloot to a ven nak nop na, he nang muk kmel kualo nhar ma mmie ko nguak punpa ko mnam o ni vrong rengmat kmeha kun mnam mar vop. ⁷ Klua svil kmaol ngok kmuk he gi kaen kauyang nguk ko nguak kaelha kaeha kngae ko mMasadonia e. Nove, kua nho mkor Ngoldaip te, enangthe napa svil, va dok ngora vle lhok ko kmuk koknaik. ⁸ Vanangko tete, ngor gia vle mo mEpeses na, kam ngae kais ko o mia nga kaem a pnes to e Pendekos ⁹ ko E Nut tkoregot kim dok kmeharom o reha kavurgem ruk laol ngang o mia ruk moti. Va o mia kavurgem ngma sir kim dok kmeharom mar.

¹⁰ He enangthe e Timoti naka ktar kpis ngok kmuk, va mgua smia tar, he nang en kam lua gorang a tomhel tang hak ko nma vle ko kmuk. Mguak kaeharom tok, ekam ko en ta liepak mang Ngoldaip ka ngaeha to ngang nguk, endo ko ktar eharom ngang nguk. Ii, e Timoti nam kaeha ngang Ngoldaip gi enang dok kat. ¹¹ He ekam tok, muk tgus mguak or kam kpiem en e. Mguak kle kunngr kim kam meng en orom a vrek longeik kam kat kaeknik ngte kim dok, ko kua vle mo he kpaneng en kar koornopeik akuruk.

¹² To tete kua svil kmoripang mula mngan to mang ngornopia to e Apolos. Kua svil kam havaeng nguk mang te, ko her urur kim lserppak te, en kar koornopeik akuruk kam ngae ngok kmuk. Ko si kaurur kim en tok, vanangko ta kees kam ngae mnam a longmok to endo tete, vanang

ner kle mia ngae ko a longmok langto naka vle ngang koknaik, en kam ngae.

E Pol Tkaenkrovgem lKorin

¹³ To mgua smia toot mang nguk mruo he ksir kserppak orom mularo papat ruk kmor mnam muk mang e Yesus. Mguak serppak he lua gor. Ii, mguak rarppak kim o mia ruk ngat kaegom kam vraik orom muk, ¹⁴ nang kle kaeharom o keknen tgus ngang ngar ruk ngma khenam muk ma mmok te, mum kaelongtok mang ngar.

¹⁵ Mut hera mnor he mang e Stepanas ka valngan te, her mar ruk arhe a valngan to aktarang kun mnam o mia tgus ruk ko mnam a mhe to e Akaia kam pakvom kmor mnam mar mang e Yesus. He ngama vle pum a ngaeha to kmeha ngang o mia ruk E Nut tmur el mar kam vle ngang En mruo. He ko kaurur kim muk ruk koornopeik te, ¹⁶ mgua mrua krus orom muk mruo ngang o mia ruk enang endruk va ngang o mia tgus ruk ngam kaum kaeha ngang o mia tgus ko ngma prongyek ka psek kmeha ngang E Nut gi enang ngar tok kat. ¹⁷ Kua sirei ekam ko e Stepanas kre Portunatus va e Akaikas ngat kaum kpis mo kim dok kam kol mula ngaekam to kmensireim dok ko muta vle malhagenmok mang dok. ¹⁸ Ii, ko sirei tok, ko mar ngat enserpagam dok va muk kat. He o mia ruk enang ngar, mguak hover mar ko pum o mia ngaro kerok.

E Pol Tkaen Ka Mamrung Ngang lKorin Kam Rum Karo Rhek

¹⁹ Muk ruk mut kor mnam muk mang Ngoldaip he kmokpom kar, e Akila va e Prisila, ennginduk

nginm kaelongtok mang nguk ngint kaen ngina mamrung ngang nguk. Va E Nut ka ngaomevek to nma kaum kun mnam ngina rek ngat kaen nga mamrung ngang nguk kat. Va E Nut kakro ngaomevek ruk ko mEsia ngat kaen nga mamrung ngang nguk kat. ²⁰ Koornopeik tgus ruk mo kmok ngat kaen nga mamrung ngang nguk kat. Va muk tgus mguak kaen mularo mamrung mo nguk kam khenam ma mmok te, muk tgus mut mur el muk mruo kam kaum ka vle ngang E Nut mruo.

²¹ *Yu! Gi moti tuk, her gi dok e Pol mruo msim ko mur kaittiegom ko kero rhek ruk endri lgitige orom kua mur ktiek mruo kmen kua mamrung ngang nguk kat moti mnam kua hor ke gi mhe ta.*

²² Kua havaeng nguk te, enangthe a mhel nap lo kaelongtok mang Ngoldaip, va E Nut nak re orom a mhel to endo en kam yor ekam tok.

He tete, koma ngarkie ngang yin Ngoldaip te, “O Ngoldaip ngiak marer he kaeknik!”

²³ Va koma ngarkie ngang Ngoldaip e Yesus kat te, en kam ring ya mang nguk mekam mekam.

²⁴ Va kua svil kam havaeng nguk te, kom kaelongtok mang nguk tgus ruk mut kor mnam muk mang e Yesus te, her en arhe Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen. Lmien!

**E Nut Ka Meer Mang Ka Mokpom To A
Gunngar
The New Testament in the Sulka Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sulka long Niugini**

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sulka

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-24

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

117b702f-17a4-534b-88e9-380b9e57e425